

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egész évre . . . 28.— korona.
Fél évre . . . 14.— korona.
Negyed évre . . . 7.— korona.
Egy hónapra . . . 2.40 korona.

VIDEKEN:

Egész évre . . . 32.— korona.
Fél évre . . . 16.— korona.
Negyed évre . . . 8.— korona.
Egy hónapra . . . 2.80 korona.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 287.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1916.

Főszerkesztő
Stauber József.

Vasárnap, július 23.

Visszafoglaltuk
a Magura magaslatot.

Budapest, július 22. (Hivatalos.)
A főhadiszállásról jelentik:

Orosz hadszíntér:

Tegnapról mára a helyzet nem változott. Bukovinában az ellenségnek a Capul negy elfoglalására irányuló erőfeszítései újra eredménytelenek voltak. Csapataink Tartarow-nál, a Magura magaslatot, amelyet az ellenség rövid időre megszállott, visszahódították. Obertin vidéken az ellenség felderítő osztagai fokozott tevékenységet fejtenek ki. Barysznál egy honved portyázó különítmény egy géppregyverekkel felszerelt orosz loorsót elűzött. Beresteckotól dényugatra az új állásokat megszálltuk, ahol az ellenség helyenkint követte csapatainkat, visszavertük. Lucktól nyugatra és a Stocnod mentén nincs nevezetesebb esemény.

Olasz hadszíntér:

A tirolai nyugati és keleti harcokban egyes szakaszai tegnap az ellenség élénk tüzérségi tüze alatt állottak. Csapataink a Posinatól északra levő magaslatokon egy megtigyező pontot foglaltak el és az olaszoknak egy erős ellentámadását verték vissza. Paneveggio erődítményeinek előterében egyes olasz zászlóaljok támadásait visszavertük. Az ellenség a Rolle szorosától délre egy megtigyező céljaira szolgáló előretolt támaszpontunkat elfoglalta. Az Isonzó arcvonalon helyenkint élénk tüzérségi harc folyik.

Délkeleti hadszíntér:

A Wojusa alsó folyásánál csatározások. A főhadiszállásról, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Sikertelen részlet támadások
az angolok véres veresége után.

Németek fenyves teljesítményei a levegőben.

Berlin, július 22. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

A Somme területén ellenségeink az előző napon szenvedett veszteségtőljes vereségük után tegnap kénytelenek voltak lemondani nagy, egységes támadásokról. Egyes részleges előre-

töréseket könnyű szerrel visszavertünk, vagy már kifejlődésükben elnyomtuk. A Fourceaux erdőskében egy angol fészek megtisztítása alkalmával néhány tücat foglyot ejtettünk és kilenc géppuskát zsákmányoltunk. Élénk tüzérségi harcok megszakításokkal tovább folytak. A Champagneban Massigestől északra ma reggel a franciáknak egy keskeny arcvonalon intézett támadása eredménytelen maradt. A Maas mindkét oldalán a tüzérségi tevékenység időnként nagyobb hevességre fokozódott. Tegnap reggel és ma éjszaka az ellenség támadásai a fleury-i arcvonalszakaszon meghiusultak. Egyik járőrünk St. Dieuxtől északkeletre a francia állásban tizennégy embert elfogott. A repülőszolgálat mindkét részen éjjel-nappal igen tevékeny volt. Az ellenségnek több bombatámadása csak esekéiy katonai kárt okozott, a lakosság sorából azonban részben áldozatokat követelt. Így Laoneban, ahol ezen támadások egy asszonyt súlyosan megsebesítettek és három gyermeket megölték. Ellenségeink légi harcban hét repülőgépet veszítettek, míg pedig négyet Bapaumetól délre, egyet pedig Arrastól délkeletre, Comblestól nyugatra és Roye mellett Wintgens hadnagy tizedik és tizenegyedik, Höndorf hadnagy pedig tizedik ellenfelét tette harc képtelenné. Otelsége a császár, Althaus báró főhadnagynak, aki Roye mellett egy francia kétfedelűvel szemben győztes maradt a Pour le merite rendjel adományozásával fejezte ki teljesítményeiért elismerését.

Keleti hadszíntér:

Az ekkau-kekkau ut mindkét oldalán brandenburgi ezredek tovább dacolnak az erős orosz tömegtámadásokkal, a melyek újból megindultak és késő éjszakáig tartottak. Valamennyi támadás az ellenség leg súlyosabb veszteségei mellett összeomlott. Az arcvonal többi részén nem volt jelentősebb esemény.

Balkán hadszíntér:

A helyzet változatlan. Legfőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

A főváros kölcsöne.

Arad, július 22.

A háboru alatt történik meg először, hogy a fővárosnak nagyobb kölcsöne nyilvános aláírásra kerül. Nyolcvan millió névértékű kölcsönt bocsátanak ki hat százalékos kötvényekben, a melyeket a főváros hatvan éven belül, sorsolás útján vált vissza.

A kültöldön a nagy városok tőkebeszerzéseinek ez a módja régóta szokásban van. Ott, a közönség a jараdékok iránt állandóan érdekődik, az ilyen kölcsönöket öt-hatszorosan tul szokták jegyezni. Nincs kétség benne, hogy akkor, amidőn Budapest a világ leggazdagabb fővárosa bocsát ki rendkívül kedvező jövedelmezőségű kötvényeket, az ország közönségének jegyzése a szükséges összeget szintén tul fogja haladni.

A fővárosnak kölcsöne nemcsak Budapest háztartásának belső ügye. Azok a szükségletek, amelyek fedezésére az új kölcsön szolgál, a főváros fejlesztésére, nagyszabásu beruházásaira kellenek, de a főváros fejlődése magával hozza az ország jövőjének erőteljesebb kialakulását. Nálunk nem jelent nemzeti hiúságot, ha a fővárost gazdaságilag nagygyá, kultura dolgában fejletté, és mindezek mellett széppé is tesszük. Az eleven gazdasági és kulturális életnek, a művészi haladásnak kisugárzása a vidékre és első sorban a vidéki városokra hat ki, azok abból nemcsak ösztönzést és példát nyernek a haladásra, de maguk is erősebbek, gazdagabbak, szebbek lesznek.

Budapest főváros az utolsó évtizedek óta jelentős átalakuláson ment át. Az a községi politika, amelyet Bárczy István polgármester nagy tehetsége és hatalmas energiája irányított, a paloták mellé megteremtette a közjóléti intézmények, a szociális alkotások egész sorát; nem a tündöklést kereste, hanem azt, hogy a főváros milliányi tömegének helyzetét az élet minden vonatkozásaiban minél kedvezőbbé tegye.

Ezt a törekvést, amelyben a főváros iskolájává lesz a helyes utakra törekvő vidéki városoknak is, szolgálja a most kibocsátásra kerülő nyolcvan milliós kölcsön. Aki tehát érdeklődésével az új kölcsön felé fordul, nemcsak a fővárosnak ügyét, hanem országos, nemzeti ügyét szolgál vele.

Az új kölcsönök a legteljesebb biztosságot, a legbiztosabb tőkebefektetést jelentik. A főváros 272 millió

koronányi tiszta vagyona szolgál fedezetül az új kölcsönnek, azon, ennél sokkal nagyobb fedezet mellett, amely a főváros gazdasági életének teherviselő képessége jelent.

A biztosság mellett a rendkívül kedvező kamatoztatás teszi a tőkebeiktetésre alkalmasa a fővárosi kötvényeket. A hat százalékos típusú kötvények 95.50-es ártolyam mellett kerülnek kibocsátásra; tehát, a sorolási eshetőség figyelembe vételével *évi 6.52 százalékot hoznak.*

Az a nagy penzbőség, amely az eddig kibocsátott négy hadikölcsönnek minden várakozást felülmúló eredménye után se csappant, kétségen kívül jó talaja lesz Budapest kötvény-kibocsátása sikerének. A hadikölcsönök révén a magyar közönség megkezdte a járadék-beiktetést, a

mely azelőtt teljesen ismeretlen terület volt előtte. A főváros kölcsönének aláírásával a fővárosi kötvények jegyzéseivel mindenki saját anyagi érdekében, a tőkebeiktetés kiváló alkalmának kihasználásán kívül magasabb célokat is követ: segít tanujelét adni annak, hogy a nemzet a háború idején nemcsak a hadviselés céljaira szükséges tőkét tudja a maga erejéből fedezni, de e mellett anyagilag elég erős arra is, hogy a nemzet fővárosa, az ország központjának a tejjódással járó mitelényeit is belföldi tőkéből ki tudja elégíteni. Ez ennek az erőpróbának kimutatása teszi nemzetügygye, a hazaság érdekévé, hogy a főváros kölcsönének jegyzésében minél többen vegyék ki a részüket.

Hatvanegy szerb ágyu a föld alatt.

(Arató hadifoglyok haza mennek Szerbiába.)

Az Aradi Közlöny tudósítható.

Arad, július 22.

Egyik nagyobb uradalom tulajdonosához a katonai parancsnokság szerb hadifoglyokat küldött az aratói munkásokra. Tagbaszakadt, erős, munkabíró legények voltak, akik a kitűnő bánásmód mellett két kézre fogták a dolgot végre. Örömmel néztem, mint dől a kaszajuk nyomán a sárga kalász. Engedelmes, csendes ember volt mindannyja. Évek óta a harctér volt az otthonuk, mert végig verekedtek az egész Balkánon. Jó katonák voltak, de úgy látszik, hogy a polgári munka is ismét nekik.

Hatan voltak egy „banda”-ban és a legintelligensebb köztük egy tüzér tüzemester a vezetőjük, a bandavezér. Gyorsan megtanulták a magyar aratót, amely sokban különbözik az övektől. A nagybirtokos örömmel nézte az ő derék szerbjeit és törte a fejét, miképp mutathatná meg nekik, hogy milyen hálás a magyar ur, ha kedvére való a munkása. Két héttel ezelőtt azombart este történt, hogy a fogoly öt nagy tisztelettel beállt a földes úrhoz:

— Méltóságos uram — mondja — baj van a szerbekkel. A világot se akarnak maradni. Azt mondják, hogy úgy elfogta őket a honvágy, hogy inkább meghalnak, de itt nem maradnak. Kértek, hogy tegyek jelentést a telettes parancsnoknak, ha holnap kijön az ellenőrzésre. Mi tévő tegyek?

A nagybirtokost rendkívül meglepte ez a hirtelen jött és nem várt változás. Honvágy minden fogásban lévő katonát emészt, de hát a hágai egyezés sem ismeri ezt a fogoly szabadító okot.

— Hozza be a szerbeket, majd én próbállok velük beszélni. Csak saját sorsukat rosszabbítják, ha ilyen érhetetlenül és minden ok nélkül megváltoznak — mondotta. Nagy türelmével van rájuk, de ha látom, hogy nem tudom őket visszatéríteni a jó útra, bizony egy-kettőre vissza küldöm őket a logy táborba.

A szerbeknek aztán hiába beszélt a földesúr szép szóval, szigorúan és keményen, azok megmaradtak emellett, hogy öt holnap, az ellenőrző tiszteinek megmondják, hogy haza akarnak menni. Nem lehetett velük semmi áron sem elhatározni, hogy a honvágy nincs benne a reglamába.

— Csak hadd beszéljünk mi a tiszt urral, majd megéri az a mi bajunkat és segít az rajtunk. Nézi módjában van, megteheti. Az öt egész éjjel a szemét sem hunyta le, mert félt, hogy a szerbjei reggelre megszöknek. Figyelte őket, látta és hallotta, hogy fél éjszakan suttognak, élénken tárgyálnak, de nem igen értette a dialektust.

Másnap csakugyan megérkezett az ellenőrzéssel megbízott tiszt. Megtartotta a rapportot, megkérdezte a szerbeket, hogy megy a soruk és azok nem győzték dicsérni a jószívű magyar urat.

— Mi azonban haza akarunk menni — szölt nekibátorodva a szerb tüzemester.

— A tiszt majd eldönt a meglepetéstől és azt hitte, hogy a szegény fogoly megbolondult.

— Megörültetek — kiáltott rá szigorúan a tüzemesterre. De látta ennek az arán, hogy ez a legnagyobb elhatározottsággal és józanul beszél. Igyekezett, próbálkozott a kívánság lehetetlenségének megmagyarázásával, fenyegetőzött és büntetést helyezett kijelölésére. Semmi sem használt.

— Négy szemközt akarunk veled beszélni jó uram — szölt végtelen nyugalommal a tüzemester. A tiszt intett és az öt távozott.

— Uram minket a honvágy megől — mondogta a tüzemester. — De tudjuk, hogy ezért még nem eresztetlek haza. Azonban kijelentjük, hogy ha módot nyújt az arra, hogy Szerbiába kerüljünk vissza, olyan szolgálatot teszünk a te hadseregnek, hogy hálásak lesztek érte. Mi uram, mind a hatan tüzérek vagyunk és mi tudjuk, hogy hol ástuk el a nagy visszavonulásakor az ágyunkat, amelyeket nem akartunk megsemmisíteni, de nem tudtunk már magunkkal vinni.

A tiszt rövid gondolkodás után kijelentette, hogy a hálótárról jelentést tesz felettes parancsnokságának.

A jelentés megtörtént. A hat szerb fogoly néhány nap múlva uton volt Szerbiába katonai teherrel.

Igazat mondogtak az utolsó szóig. Szemenariban öt ágyut ástak ki, a Morava partján ötvenegy ágyu került felszínre és Nisben egy kútól egy francia gyarmanyu nehéz negy ágyu került elő.

A szerbök talán már otthon aratnak.

Megerősítik az orosz seregeket.

— Óriási orosz veszteségek Lucknál. — Riga reszket az ágyuzástól. — Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, július 22.

Hága. Francia forrásból eredő híradás szerint a keleti harctéren mutatkozó nyugalom arra vezetett, hogy Brussilow átcsoportosítja seregeit és új tartalékokat szállít a frontra; a hadianyag is kiegészítésre szorul.

Berlin. Az orosz határról jelentik: Az orosz frontról érkezett hírek szerint az utóbbi napokban Kuropatkin, Ewer és Brussilow seregeihez számos pótformáció érkezett. A hadügyminiszterium felhívására az összes hadkötelesek, akik 1872., 1873., 1898 és 1899. években születtek azonnal kötelesek sorozáson jelentkezni. Az összes csapatokat, melyeket a krimi kormányzóságban és a Kaukázusban képeztek ki, a török hadszíntérré szállították. Csak a tatár formációkat vitték a wolhyniai frontra. A legutóbbi kibocsátott veszteség listák szerint a Styr szakaszon és Luck környékén a veszteségek száma óriási. A kievi központi tudósítói iroda jelentése szerint két hadtestparancsnok súlyosan megsebesült és öt hadosztály, illetve dandárparancsnok elesett.

Zürich. Pétervárról táviratozzák: Rigal jelentés szerint tegnap reggel nyolc óra óta az egész fronton heves tüzérségi harcok folytak, úgy, hogy a város is beleresszkedett az óriási lövésekbe.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Az orosz vezérkar hivatalos jelentése július 19-ről a következő: Galiciából érkezett jelentések szerint a Dnyeszter vizálása a tartós esőzések következtében csaknem két és fél méterrel emelkedett, főleg az ellenség minden hidtámaszpontját sodorta el. Kutytól délnyugatra gyalogságunk a hegyesség felé némileg előbbre jutott.

Az orosz vezérkar hivatalos jelentése július 20-áról a következő: A Dnyeszter vizálása még mindig emelkedik. Az egész vidék el van öntve, az utak járhatatlanok. A wolhyniai fronton helyenkint tüzérségi harcok folytak. Az ellenség tüzérsége ismét lőtte a zviniai terepet, továbbá a Lipa és a Styr mentén levő állásainkat.

A nyári idény beálltával

elköltözés, lakásváltoztatás esetén, tisztelettel kérjük előfizetőinket, hogy új lakcímeiket, ahova a lap küldését kívánják, pontos szétküldés szempontjából — legutolsó tartozkodási hely megjelölése mellett — a kiadóhivatalnál időkorán közöljék.

Blondel szenzációs elszólása.

— Mi történt a bukaresti francia követség lakomáján? —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Bukarest, július 22.

Mikor a bukaresti francia követségi palotában a hó 14-én megünnepelték a francia 1871-es kitörésének napját, az ünnepeken megjelent néhány román politikus is. Jelen volt a volt francia követ, Blondel, aki román nagybirtokos is.

Az ünnepen felszólt Cantacuzino román képviselő, aki azzal vádolta a kormányt, hogy tuiságosan durván lepett róla a mamornitza incidens alkalmából az oroszok ellen. Blondel atveve a szót a következő megdöbbentő kijelentéseket tette a köreje gyülekezett román ruzszoitieknek:

— „Nem, nem, a király is hibás. O olyan magatartást tanusított akkor, amit Pokiewszky követ sohasem fog megbocsátani neki és mar kezul is kituzetni a vátojat. A király drágán fogja megtuzetni a mamornitza ügyben tanusított magatartását.”

Az ellene megindult mozgalom még csak a kezdetén van. Legyenek csak türelmenek és az Onök Hohenzolernje is a görög király sorsára kerül. Oroszország nem fog semmit sem megkímélni. És ha Bratianunak újra sikerül becsapni Petrogradot, biztos vagyok benne, hogy Pokiewszky követ akar egész vagyonát kockára tenni, csak hogy vegye érdemesen megbüntethesse Ferdinand királyt.”

Blondel szavát megdermedten hallgatták a román politikusok és Take Jonescu és Filipescu kivételével rövidesen otthagyták a követségi palotát, meg a franciáknak is megbotrakozva a volt követ vakmerő kijelentésén. A „Liberatea” tudósítója szerint oly nagy az ekeseredés meg a ruzszoitiek között is, hogy csak idő kérdése, amikor ezek nyitán rognak hozza csatlakozni a központi hatalmak hűvéhez. E jöhiszemé ruzszoitiek Erdély megszerzése reményében csatlakoztak az orosz-francia parthoz, de azt nem tűrik, hogy ez urügy miatt Románia orosz provinciává degradáltassék.

Aradi ügyész és ügyvéd afférje.

(Incidens egy esküdtársi tárgyaláson.)

Aradi, július 22.

Közel egy év óta húzódnó affér nyert ma békés elintéztet az aradi törvényszék tárgyalási termében.

A múlt év szeptember 9-én, 10-én, 11-én és 12-én esküdtársi tárgyalás volt az aradi törvényszéken. Dem Györgyöt, a feleségét, a leányát és a felesége öccsét azzal vádolta meg az ügyész, hogy megölték Dem György v. jét, Serán Pévél. Az egyik vádlottat Miklós Szever dr. aradi ügyvéd védte. Az első napon a vádlottakat hallgatták ki. Gyene Zoltán királyi ügyész a negyedrendű vádlottal, Dem Floricával szemben elejtette a vádat, mert nem látta beigazolva bűnösséget és arra kérte a bíróságot, hogy Dem Floricát most már mint tanut eskü alatt hallgassa ki. Szerinte ugyanis ez volt a bűntény egyetlen esemtanuja.

A bíróság tényleg elrendelte Dem Florica kihallgatását, aztán visszavonult, hogy a megesküelés fölött döntson.

Amíg a bíróság tanácskozott, szánat közben izgalmas jelenet támadt Gyene ügyész és Miklós védő között. Miklósat bosszantotta az, hogy a vádlottból tanut tett és ingerülten ezt a kijelentést tette:

— Az ügyész kijátssa a törvényt, amikor a vádlottból tanut csinál.

— Komolyan érti ezt az ügyvéd ur — kérdezte Gyene — és feltételezi rólam, hogy én akkor, amikor meggyőződtem egy vádlott bűnösségről, a bűnösség tudatában ellene elejttem a vádat? Fentartja-e ügyvéd ur az előbbi kijelentését?

— Mint emberről nem — felelte az ügyvéd — de mint ügyésztől feltételezem, hogy megteszi azt, hogy a siker érdekében a vádlottból tanut csinál.

Gyene ügyész a kijelentés miatt fegyelmi vizsgálatot kért ön maga ellen, azonban nem rendeltek el a fegyelmet. Erre felhatalmazást kért felettes hatóságától, hogy rágalmazás és becsületsértés miatt feljelentést tegyen az ügyvéd ellen. A felhatalmazás után az ügyész rágalmazás és becsületsértés címen vádat emelt Miklós dr. ellen és ma volt az ügyben a főtárgyalás az aradi törvényszéken Bittó János táblabíró elnöklése mellett. A tárgyalás megkezdése előtt Miklós dr. a következő kijelentést tette:

— Mivel inkriminált nyilatkozatom által az egész ügyesi kar sérve érezteti magát, kötelességemnek tartom, hogy az ügyészektől bosszúmat kérjek.

Az ügyész azonban a nyilatkozat után sem ejtette el a vádat az ügyvéddel szemben és erre megkezdődött a tárgyalás. A vádlott a következő vallomást tette:

— Nekem nem volt szándékomban Gyene urat megsérteni és az egész incidens azért történt, mert nagyon felingerelt az a tény, hogy a vádlottból lett tanut a bíróság kihalgatta. Mivel nagyfokú izgatottságomban tettem a sértő kijelentést, kötelességemnek tartom, hogy ugy az ügyészektől, mint a megsértett Gyene urtól bocsánatot kérjek. Nem volt szándékomban őket megbántani.

Erre az ügyész elejtette a vádat Miklósval szemben és az ügy ezzel megsűnt. A dolgot historikumához tartozik meg, hogy az aradi esküdtársi verdiktje alapján a törvényszék annak idején felmentette a Dem-családot, mert Dem Florica vallomását nem tartotta elogadhatónak. A Kuria azonban megsemmisítette a verdiktet és az ítélet indoklásában kimondotta, hogy Dem Florica vallomása elfogadható. Az ügy újbóli tárgyalására a nagyváradi esküdtársi delegálta, amely aztán a Dem-család tagjait 15-15 évi fogházra ítélte.

Arad tanácsa az aradi Zeppelin állomásért.

(Repülőgép kikötő a Csala mellett. — Levegő közlekedés Budapest—Arad között.)

Arad, július 22.

Arad város tanácsa Varjassy Lajos polgármester elnöklésével, egy következményekben rendkívül nagy horderejű kérdésben folytatott ma tanácskozást. Nem kevesebbről van szó, mint arról, hogy Arad város a Magyarországot behálózó légi forgalomnak egyik jelentős állomása legyen. Egy évtizeddel ezelőtt még az államok országába tartozott ez a gondolat, s ime ma már a megvalósulás stádiuma előtt állunk. Nem kísérletezésről van immáron szó, hanem komoly, s elgondolt kereskedelmi vállalkozásról, melynek komolyságát olyan pénzügyi és gazdasági intézmények garantálják, mint a „Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság” és az „Oesterreichische Lloyd Dampfenfahrts-Gesellschaft.”

A városi tanács azonnal foglalkozott a nagyjelentőségű kérdéssel, s a kérelmező társaságoknak a legnagyobb készséggel állott rendelkezésére. A csala erdő mellett ajánlottak föl körülbelül 60 holdnyi területet a légi kikötő céljaira, s már eleve biztosították a Magyar Bankot, hogy minden szükséges dologban számíthatnak Arad város előzékenységére.

A megalakuló „légi forgalmi” társaság nemzetközi jellegű lesz, s feladatait tüzte ki a levél és csomag-postai, nemkülönbön a személy szállítást is. A magyar légijárat tervezet szerint Aradról három vonal indul ki és pedig Szeged, Temesvár és Nagyvárad felé, amely vonalak természetesen bekapcsolódnak a budapesti fővonalba.

A társaság tisztában van azzal, hogy az első esztendőben befektetett tőkét megfélelő kamatozását sem fogja meghozni, hazafiai kötelességet vél azonban teljesíteni, amikor, ha áldozatok árán is a forgalom ezen új eszköznek előbbrevitelével komoly munkához lát, feltéve, hogy a tekintetbe jövő kőshatósági tényezők részéről megfelelő támogatásban részesülnek. A m. kir. kereskedelemügyi miniszterium és az osztrák császári kereskedelemügyi miniszterium a társaság bizottságának kikötésbe helyezte, hogy az ügyet teljes erővel fogja támogatni és előbbre vinni. A vállalat életbeléptetésének ezen első feltétele mellett már most a tekintetbe jövő városokra hárul a feladat, az eszme megvalósítását repülőgép-kikötőre alkalmas terület átengedésével előmozdítani. A társaság megbizottja augusztus vagy szeptember hónapban fog Aradra érkezni. Az ügynek a magyar közgazdaságra általában és különösen a városok fejlődésére igen nagy fontossága van. Elsősorban a magyar ipar fejlesztése, az idegen forgalom emelése szempontjából, de jelentősége emelkedik fog az ügynek más tereken is: a város automobil forgalom fejlesztése, a városi villamosáram, víz, esetleg légzéses fogyasztás terén is, legfontosabb azonban az a szempont, hogy nagyobb körök részére munkaadalmakat teremtsenek, amely dolog különösen közvetlenül a háború befejeztével fog nyomatékosan latba esni.

Legtöbbet kamatoz a fővárosi

!!! kölcsön !!!

Anglia tömegtaktikája.

— Asquith bizalma. — Munióhiány a nyugati fronton. —

Saját tudósítók telefonjeleiről.

Budapest, július 22.

Amsterdam. Edward Gray lord választóúri írott bucsu levelében azt mondja, hogy az entente jól áll. Alapos a feltevés, hogy a háború az entente teljes sikerét fogja eredményezni. Hérol-hétre növekszik az entente bizalma és csökken a központi hatalmakké.

Gent. A párisi sajtó katonai kritikusa nagyon lehangoltak azért, mert az angol csapatok Longuevainál es Belevilleni kitertek a németek elől. Rousset ezredes azzal vigasztalja őket, hogy Anglia csapatainak legnagyobb részét tartalékban tartja. Azt írja azonban, hogy az eddigi támadások csak előjatekai voltak az igazi harcoknak.

Genf. Az Echo de Paris a belvárosi harcokkal kapcsolatosan megjegyzi, hogy a német csapatok az utóbbi napok kócos rossz időjárását arra használták fel, hogy nehéz ütegeiket felállítsák. Ezek az ütegek az angolokkal szemben alaposan támogatják a tüzéségi előkészítést. Az ellentét újabb nagy erőszítései várhatók.

Lugano. A Secolónak jelentik Párisból: A szövetségesek a nyugati fronton megerősítik állásukat és előkészületeket tesznek a nehéz tüzérség szállítására. Ném szabad elfelejteni — írja a lap — hogy a szövetségeseknek minden reánségük a tüzérség, melynek hatását most a rossz időjárás korlátozza. Párisban ismét beazélnak Szalonkiról és azt hiszik,

hogy Sarrail tábornok egyesíteni fogja a szükséges erőket és akcióba fog lépni. A Balkánon Anglia is újabb erőszítéseket szándékozik tenni.

Genf. A Petit Journal azt írja, hogy az angolok veszteségei jóval felelül mulják a franciák vesztési veszteségeit, ami az angolok szövetségi hűségét bizonyítja. A lapok azt írják, hogy a szövetségeseknek még borzalmas tömegeket kell áldozni, hogy kivívják a győzelmet.

Amsterdam. A Morning Post esetleges munióhiányra teszi figyelmessé a szövetségeseket és megállapítja, hogy a nyugati harctér legfontosabb pontján az elhasznált muniókészletek pótlása feltétlenül szükséges.

Eern. Mail-terre tábornok írja a Franco Militaire-ben: Még mindig csak kis fronton dolgozhatunk, melyet csak akkor bővíthetünk ki, ha ezt tüzérségünk bő felszerelése lehetővé teszi. Az angol-francia ágyúgyarak még mindig nem teljesítik várakozásainkat.

Pris ezredes írja a Radical-ban: A nehéz ágyúhiánya miatt a sommai offenzíva csak szűk határok közé-vont fronton kezdhetők meg.

Basel. A svájci lapok jelentése szerint Asquith miniszterelnök az alsóházban kijelentette, hogy a jelenlegi napi hat millió tonnyi kiadások narmine-narmincöt százaléknyi emelkedése várható.

IRODALOM ES MŰVESZET.

Színházi műsor:

Vasárnap: d. u. fél 4 órakor mérsékelt helyárrakkal „Egyszer volt” operett. Este fél 9 órakor a téli színház rendező helyárraival R. Gombaszögi Frida vendégfellelépte „A farkas”.

Hétfő: Rajnai Gábor a Nemzeti Színház művészenek vendégfelleléptével „A Faun.”

Kedd: Rajnai Gábor vendégfelleléptével „Egy karrier története”. Ujdonság előszór.

Szerda: Rajnai Gábor vendégfelleléptével „Egy karrier története”

Csütörtök: Utolsó előadás. Vajda Elsa opera énekesnő közreműködésével Barics Gynia bucsu fellelépte „Lili” operett.

* A színház hírei. Utolsó hét. A nyári idény művészi vendégszereplések sorozatával csütörtökön befejeződik, R. Gombaszögi Frida holnap lép fel utójára „A farkasban”. Hétfőn már Rajnai Gábor kezdi meg vendégszereplését „A faun”-ban. Kedden és szerdán a Nemzeti Színház ujdonsága „Egy karrier története” kerül színre a főszerep en Rajnai Gáborral, csütörtökön a társulat utolsó előadásul „A Lili” operett kerül színre, az előadás keretében lép fel Vajda Elsa opera énekesnő is, ki-nek művészi híre ugy a fővárosban, valamint Bécsben, ahol legutóbb a Volksopernek volt tagja, általában ismert. „A Lili” operett lesz egyuttal Barics Gynia bucsufellelépte, ki gyógykezelés céljából hosszabb szabadságra megy. Vasárnap délután 3 és fél órakor mérsékelt helyárrakkal „Egyszer volt” operett van műso-

ron, az ujdonságnak ez lesz első délutáni előadása.

* Vasárnap kerül bemutatásra a Dámonit című 3 felvonásos társadalmi dráma az Erzsébet-mozgósínházban. Wathley Lincoln vegyészlanár sok évi kísérletezés után egy robbantó anyag készítési módját találta fel. Találmányát, melyet a vegyészeti terén szinte korszakalkotónak lehet nevezni, dámonitnak nevezte el. Turner hadnagy, a tanár szép fiatal leányának, Marynak vőlegénye szeretné, ha a tanár találmányát a hadsereg részére adná el, mivel ezzel hazájának védelmét tenni és így az ő emlékeztete is biztosítva lenne. A tanár már hajlandó is volna arra, amikor egy amerikai társaság hívtetelen önzéget kínál találmányáért. Egy anarchista társaság is értesülést szerez a találmányról és minden uton módon szeretné azt, vagy annak ter-vét megszerezni. Egy kalambornó, Orloff Lidya, az anarchista társaság egyik tagja, mint társaközönség elítélte Wathleynél, de sehogysem tud a találmány közelébe jutni. Csak azt tudja meg, hogy az amerikai társaság egy kiküldöttje, egy mérnök, tárgyal Wathley-el. Felkeresi hát a mérnököt, hogy kéréssel, sőt ha kell, fenyegetéssel tántorítsa el a vétettől. Ezzel azonban csak azt éri el, hogy a mérnök még jobban vigyáz magára és detektívekkel figyelgeti meg Lidyát. A mérnök megveszi a találmányt és Lidya folyton nyomában van, hogy azt tőle elophassa. Haza utazásánál észreveszi, hogy keletlenül üldözője még a vonatjára is felszállt és követi őt. Egy állomáson hirtelen és észrevétlenül egy másik vonatra akar átvágni, de a nagy sietésben

egy kis patron kiesik zsebéből és mindkét vonatot a levegőbe röpíti. Midőn Wathley a borzalmas katasztrófáról értesül, későbeesésében elhatározza, hogy sok évi szorgalmas munkájának, kísérletezésének eredményét, amely azonban oly sok szerencsétlenséget és bánatot okozott, teljesen magsemmisíti. Legközelebb: az U. g. hőse. 3461

* Különös színelőadás. A „Nagyszenei Ujság” közli az alábbi színházi kommunikát: „Az a nagy zabasú vizikabare, amelynek rendezésén most buzgólkodnak s amely va őszintüleg 22-en, szombaton este kilenc órákor lesz, páratlanul áll a maga nemében. Ennek az estnek a érdekessége az lesz, hogy az összes szereplők a nagy Ra.óczy-tó vízében játszanak s ez alkalomra Lovaszy Károly író, a jeles kabare és színpadi szerző, aktuális vigjátékot írt, melyet Krasznay Ernő színtársulatának teljes személyzete fürdő kosztümben a tó közepén fog eljátszani. A vigjáték címe: „Mama, megölt a pap!” Az érdekes vizigjáték iránt máris igen nagy az érdeklődés”.

* A csapda. (Drámai szenzáció az Urániában.) A színház az idén nyári műsorávar is hivatalost tölt be, mert dacára annak, hogy most új filmek nem jelennek meg, megjelenés előtt mutat be olyan pompas szenzációkat, mintha épen a szezon közepén volnánk. A tegnapi bemutató is rendkívül érdekes dráma volt, ezzel a szokatlan bőkezűséggel dramontálni akarja, hogy a közönségnek mindenkor csak jót szabad adni és hogy az elmúlt évad nagyszerű műsorainak nivóját nem szabad leszállni engedni. Az elsőrangú dráma telve van színes érdekes jelenetekkel, melyek kiváló rendezésben tárják elénk a vonzó eseményt. Ujszerű trükkök egész tömege mintegy elkápráztatja a nézőt és fokozza izgalmat — A jövő évadban a következő nagyszabású szenzációkat fogja az Uránia kizárólagos joggal bemutatni: Franzeska Bertini, Erne Moréna, Hanny Weise, Traymann, Paulik, Mia May, Talarsó, Alvin Neuss, és Harry Piel detektív sorozatokat, ezenfelül a Svenska Okvér, Union, Bioskop és Messter- és Bioskop gyár minden termékét.

* A család szégyene. Különös gonddal állította össze az Apolló-színház igazgatósága a vasárnap műsora. Egy lebilincselő meséjű társadalmi dráma kerül színre: A család szégyene amely az élet tragikus eseményéből van merítve. A filmen szereplő színészek meg-rázó realitással mutatják érvényre a nagyszerű eseménynek minden egyes, sokszor idegizgató mozzanatát. Egy ifjú földbirtokos szerelmes a drágamedag gyártulajdonos egyetlen leányába. Az apa készséggel egyezik bele, hogy a tehetséges, nagyratörő fiatalember leányát elvegye. A szerető pár boldogságát azonban megzavarja egy sötét felhő; egy titok, amely a vőlegény családjára nehezedik. A család szégyene a fiatalember apja, akit életfogytiglani feynázra ítéltek — ártatlanul. A feynház csillájában játszódik le néhány izgalmas esemény, a fiatalok boldogságát, már-már a teljes veszedelem tenyegeti, amikor kisugárzik fölöttük a boldogság napja. Ezenkívül még egy drámát és egy végtelenül kedves, mulatató bohózatot adnak. És a gazdag műsora, mely hétfőn is megy, betetéli az érdektelítő hadiképe. 3

Budapest kölcsönkötvénye
a legjobb befektetés.

Napló jegyzetek.

— Egy kórházvonat aradi orvosának feljegyzései. —

Harc tér, ...

Ejszaka.

Az előretörtető, libegő mozdony repülő csillagosat szór bele az erdő éjszakájába. Az orosz őserdő kiltant avarán sístaregve fog tüzet a szikra és amint a szűz teréken robogva luktat a háboru vasvértörése, éjében lobogva neszeinek rá a langra kapott füvek ptedo kis mécei. A csupasz, sárga fenyőtörések között a lomb-átoron át az ég mély kékjén, mint apró tuzes gyémántok csillognak a bolczai apró fátylái és a pár nyszegte patakba hűvös nimbálózó, ezüst habba változnak. A patak, mint egy vékony, hosszú ezüst gyík villan el a holdfényben. A bagyad, langy meleg éjszaka odaszögzi az embert az ablakhoz, nem lehet elmozdulni, bele kell merülni az erdő misztikus éjjeli perspektívájába, neszeibe, susogó apró zörrenésébe, kitalálhatatlan eredetű forsziorozkálásaiba.

Még alig egy pár hete itt évszázados osand honolt, geológias, korhadó régek egymásra rakodását mérte itt az idő egyformaságának monoton sorrendje és csak a mérész, kalandos vadász, vagy egy-egy eltévedt parouille járt néha erre az óriás ősfenyők, a kuszó, hatalmas incák, különös buja növények labirintusába. Aztán erre jött a háboru. A háboru mérnöke egy tusvonallal megadta a jelt az ismeretlen felfedésére és a munkás pionirok, az orosz foglyok ezrei rátörttek a vad erdő szűzi zárkóztatására, az óriási akadályokat, az évszázados lákat, a mályba tapadó, székcapasz-kodó gyökérpolypokat kiszaggaták és tenér kőres homokkal szórták be az erdőt átszelő új talajszagot. Vilámgyorsan kuszott végig az erdőt a háboru fenyegető érekligója, amelynek a hátán mi elsőknek megyünk most végig, hol rohanva, hol csak tapogatózva, hol megálva, várva, míg megjavítják a vad erdő vizuosságának aknamunkáját. A vasut szorosan zajától az erdő vadjai ijedten riadoznak be a rengetegbe. Álomások jönnek, maradoznak, apró, irrisen gyallt lenyőstaházak, ismerős, gloriás nevekkel a homlozzaton, előttük feszesen álló katoná-állomások osztaja a parancsot. Az állomás felett lobogó reflektoros szövetnek világít be a házikó körül az őserdőbe, mely titokzatosan susogó lombjaival ezerszettel borul rá a kis faházra. És tovább az erdő földjének feketéjéről, a hus, zöldek kékhomályból fehér lótok, közel és messzi pislogó fények, szürkös itt-ott megmozduló árnyékok tűnnek elő. A parázsló, kialvó tűzek körül égéses szag terjed. Itt a front mögötti tartalékospatok tartanak éjjeli pihenőt az őserdőben. Most megmozdul az erdő, valahonnan hirtelen, átnató hang tör síó.

— Hornist! Hornist!...

A távolban az őserdő zombékja felett világosság terjed. Tűz! Valami lezész. Most két lövés dördül el, a kürtös nem került elő. Szuroonyok villannak meg a fatörzsek között, vezényszavak hallatszanak és az erdő megindul. Az elvonuló csapatok zaja pillanatok alatt már csak távoli moraj. Valahol sok kilométerrel előbb, szükség lett az erdei tartalékra. A kis állomáson a Vörös Keresztes kocsijaink sora gyorsan kettéválik most az oldali sánpárokra és közből egy keresztül rohanó sötét pancéivonat ont szikraport az éjszakába. A föld elbuvik a felhők közé és az erdő homálya mint sötétebbre sűrűdik.

Franciák.

Szürkölni kezd az éjszakai Páris felett a keleti ég és a „Quartier“-ből bekerültünk a rue de la Paix hajnali pirkadásos ivfényei közé. A kávéházi terrasz fehér ivfénye erősen küzdött már a reggeli halvány ködléssel, a mikor az asztalunk előtt egy furcsa fehér „pion“ jelent meg, a párisi éjszaka egy tipikus alakja. Be volt lisztezve a kis katona tetőtől-talpig, úgy nézett ki a fehér alak a szürke világításban, mint egy orfeumból idecsöppent élő-kép produkció. Nagy komolyan megállt az asztalunk előtt, papir maché trombitát húzott elő és egy nem hallható harci melódiát mimet rajta, aztán ledől egy képzelt tábori tűz mellé, majd felugrott és fapuskáját felemelve poszba merevedett, egy ideig így állt, aztán a melléhez kapott, lehunyta a szemét s valami szomorú, végtelen szomorú kifejezésült ki az arcára, amely csak akkor simul el, a mikor a sapkájába elegendő par sous-t juttatnak a kávéház lezengő, lump vendégei. — Berlinből kerültem akkor Párisba és a berlini Zeughaus lenyűgöző troteumai és a kis párisi komédiás furcsa érzéseket váltottak ki belőlem, melyek sokaig, sokaig zsongtak, reflektálódtak bennem mindentel.

Most, hogy itt várom a hajnali a triessai piazzán, az „Italia irridenta“ ígért földjén, a gyönyörű monumento del Dante tövében, feleled bennem a kis párisi kép. A hatalmas, poetikus lendülettel megalkotott szobor talapzata előtt, a Dolomitokról ide hozott fehér portói borítva olasz foglyok várják az „Abschubot“, — közöttük 2-2 francia tüzérgubbaszt. Mint fehér kísértetek a hajnali szürkületben álmosan, faradtan, szomorúan hajtják arcukat a tenyerükbe, az egyik fején a lapos ércsisak, a másik kettőn a francia ellenzós sapka. Valahogyan a párisi éjszaka katonáját jelenteti meg előttem a látvány. Egyre világosabb lesz a piazzán, arany sugarak omáznak el a ködváros fölött és a foglyoknak reggelit hoznak, — makkaronit, — a Verköstigungstation tapintatos jóvoltából. — A fogoly katonák megmozdulnak, felvidulnak lassan az egyik olasz a téren levő Verdi szoborról vigan lógatja a lábait, sőt egy friss tenor felém is kiált, felismerve a mivoltomat:

— Bon giorno dottore;

A franciák komolyak, komorak, bánatosak, — a többi megelégedett, vidám tekintettel vonul a pályaudvar felé és a tömeg a három franciát is magával rántja, akiknek az arcáról lassankint asztuten eltűnik a melancholia, beletörődnek ők is már a sorsukba. A háboru lendületeinek most már egyelőre annyi közülük lesz, mint a párisi reggel katona komédiásának.

Valsugana.

A mig a trienti meredek szerpentin ut eléri a San Rocco alagutat, a sugárzóben tündő lombard köv város, Trient, lassan bucsuzik a délnek indulótól. Előbb eltűnik, aztán izmét előbukkan a völgyi mélységben, a mint a vonat a mélyített sziklaúton emelkedik, avagy platoon szerű pályán kuszák merészen felelő, feltedvén a sebes rohanásu Eiseh folyó völgyének varázsosan ható úde panorámáját. — A proszó oseresznye, a virágzó szőlő, az édes illatu olajfák, mandolafák, akácok mögött aztán végleg eltűnnek a piros fedelű házak, a genfi kereszties tetők és lobogók, a drótsővényes fontok, a tortaalku csupasz sziklafok, a hatalmas repülőtábor nagy fényezőréval és vagre a város feletti ébren órázó szivar alakú sárga ballon captif is. — Vadregényes, szük

völgyben vezet az ut az események szintere felé. Egy szédítőn meredek lejtő magas sziklaúton rohan a vonat alagutból alagutba nagy, figyelmeztető fűttestésekkel, haragos tovatörtető prüszköléssel és míg lenézünk a keskeny völgy mélyében sűrűn kanyargó Sugana patakra, a mint a tavasz nyárbahajló buja zöldjéttől övezetten fűgön csorgedezik tova, elfogódunk, valami kedves, békés turistának való hangulat vasz rajtunk erőt. — Az apró, egy egy mély hegybevágásban meghúzódó falucskák, a hegyoldal vastag venyigés, sátor szerű műveléssel hosszú lugasokat formáló szőlő kertjei, a pász orfeánka legelésző kecskéivel, a barátságosan integető koinák kaleidoskopszerű váltakozása szinte elfeledteteli azt, hogy épen nem a béke jegyében szántjuk végig a tájakat. A Sugana völgy a vad és szelid vonati tájak hangulatos ölekezése. — A mint a bujan virágzó, száz színben tündöklő rózsafák, kilátó tornyok, a patak hajladozó pallóival, kőhidacskaival, az oszlopos kőnegyek, érdekes sziklaformációk, az erdő tette réteges kőzathegyek elmaradoznak, mintha az insbrucki Ferdinandeum remek déltiroli tájképgyűjteménye sorakozott volna elént, mintha a Detregger terem tiroli szabadságharc jeleneteinek hátterei rajzóldtak volna elént a megkapó tájképekben. — A Ponte Alto bukolikus hangulata a Civazzanoi nagyszerű arkádós kőkastély csipkés balustrádjai, a mint beleolvadnak a nyájas szőlőnegyek oldalába, — a legmegkapóbb részletek.

A Caldonazzo-tó kék vizének aranyos csillogása todrái szegik aztán a tájat, amelyből egyenesen a háboru kellős közepébe jutunk. A völgy kiszélesedik, a Caldonazzo-tó egészen elfoglalja, csak a szélén nagy egy kis földcsikót, hogy a vonat rajta sűrű fenyőgalyakból lefátyolosítottan haladhasson tova. Aztán már a maszkirozára sincsen szükség. Az ágyudörgés egyre erősöbödik és már a szomszédságban paltan el egy-egy lövedék nagy zajjal. Néha óriási, mindeneket megrendítő dörgés reszketteti meg a levegőt, ilyenkor egy biplán jelenik meg felettünk, esendes kört ír le, evvel adja tudtul, hogy jól dolgozott-e a szomszédságban felállított léltett büszkeségünk, a mi hatalmas méretű ágyudregnoutunk, még a németek ágyuóriáit is felülmúló, szorgalmas „Georg“. A Caldonazzo-tó habjaiban, mintha mi sem történe, nyugodtan tündrik a tartalék tüzérség és a parion esászár vadászok meg szanitécek tekéznak, nagyokat kurjongatva egy-egy hatásos, még a pópát is felővó voltreiternek. Alkonyat felé halkanak az ágyuk, a párologó tiroli hegy köré esti homály terül, a levegőt, az erdőt bódító tavaszai illata üli meg és mig tellobog a tűz, körülüljűr, halgatjuk az ágyusztót s a távoli styrienet. A zarányok lángjai szerte lobognak s a tűz, mint egy kis sárkány öltögeti a nyelvét, egyik galyról a másikra kap, lappang, bujkál, lobban, sziszag és elkalandozó gondolataink fantaszukákokká változnak, a lángokban messze látunk. Az erdő zsong, egyikünk, másikunk dudol, csak hűl az erdei fák fehér, piros virága és valaki messeln kezd. A fák feleit, a hegyeken tovább villognak az ágyuk, hangjuk, mint egy-egy luktató szívdobbanás hallzik ide, tompán, vézesesen elnyujtva, a hogyan az oldalhegyek visszhangja sejtetemesen felém szűri.

Hazafias kötelesség a magyar
tővárosnak hitelezni

Ferdinánd román király az oroszok betöréséről.

— A román hadsereg szembeszáll az oroszokkal, ha a Dobrudzába benyomulnának. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Bukarest, július 22.

Bukarest. Az Aradi Közlöny jelentette, hogy Romania visszatért követé, Fianty kihallgatáson jelent meg Ferdinánd román királynál.

Erről a kihallgatásról a Jassyban megjelenő „Opinia” bukaresti tudósítója a következőket jelentette lapjának:

„A beszélgetés kizárólag a balkáni helyzet körül történt. Mikor Görögországra terelődött a szó, a román király aintolag ezt mondta:

— A negyesszövetség eljárása Görögországgal szemben olyan gyalázat, a minót a történelem nem ismer.

A követ megkísérelte az uralkodó tigeimet Romania magatartására terelni és hivatkozott azon híresztelésekre, hogy Oroszország be akar nyomulni a Dobrudzába.

A király erre ezt válaszolta:

— Ameddig én ezen a helyen vagyok, az én hadseregem rendelkezésére fog állani, hogy minden invazió kísérletét visszautasítson. Minden eszközzel szembe fogok szállani az ilyen kísérlet ellen.

Fianty azt hitte, hogy nem követ el inszignficiót, ha ezeket elmondja Filipescunak. Ennek haragja azonban határtalan volt, amikor a király aintolagos nyilatkozatairól aintolag értesült és ennek következményeként kezdődtek meg újra az antidinasztikus szellemű ioueracios mozgalmak.

Bukarest. A „L'Eclair de Balkan”-ban J. Dobrescu a következőket írja:

Tulceába érkeve, a várost nagy izgalomban találtam. Mindenki ezzel fogadott: „Az oroszok be akarnak törni Dobrudzába, hogy Bulgária ellen vonuljanak. Enélkül Sarrail tábornok nem kezdheti meg offenzíváját”.

Egy köztisztelőben álló bolgár, aki romániai alattvaló, félienken így szólt hozzám: „Keressen fel ma este. Kimegyünk ketten a város határába és ott meg fogom önnek mutatni, mily előkészületeket tesznek az oroszok, hogy a Dobrudzába betörjenek”.

Este 9 órakor barátommal egy kocsiba ültem, amely bennünket fél-óránál ut után a Dunapartra vitt. Felálltunk egy dombra és messzelátóval figyeltük, mi történik az orosz parton.

Saját szememmel láttam tehát az oroszok elők születeit a Romániába való benyomulásra. Műszaki szolgálatuk egész éjjel működésben volt. Retlektoraik fénye úgy a román, mint az orosz partot megvilágította.

...Hirtelen egy golyó füttyült el mellettem. Eszrevettek bennünket. Alomáshelyünket el kellett hagynunk és visszatértünk a városba. A barátom utközben ezeket mondta nekem:

„Én román vagyok. A leányaim román tisztékhez mentek nőül és ne-

kem semmiféle összeköttetésem sincs többé Bulgáriával, nyugodtan mondhatom azonban, hogy Bulgária egyáltalán nem táplál többé jogcímét a Dobrudzára, már csak azért sem, mert fél Oroszországgal határos lenni. Véleményem szerint az orosz betörés Romániába Bulgária felé rövidesen meg fog történni. Naponta orosz tisztek érkeznek a román partra, akik napokig időznek Tulceában és a viz mélységeit méregetik. A nemsokára bevégződő orosz előkészületek következményeként a dobrudzsai orosz betörés nem várthat soká magára”.

Bukarest. A romániai lapok jelentik: Az unioista föderáció nem tart több gyűlést. A két pártvezér tegnap elutazott Bukarestből. Az egyik Sinajába, a másik Calimanestibe. A föderációk előbb bekarják várni a diákongresszus lefoiyását.

Bukarest. A román kormány hivatalos lapja, a Viitorul írja: „A Filipescu ur által a Dácia teremben tartott beszéd durvasága miatt még a pártvezér hiveinél is visszatetszést keltett. Amint látszik, Take Jonescu maga is úgy szégyenkezik e beszéd fölött, hogy a „La Roumanie” tegnapi számában kollegája leggorombább támadásait szándékosan törölte a beszédből.

Sajnáljuk, — írja a román kormány lapja — hogy a beszéd törölt részletei nem kerültek a nyilvánosság elé, mert a kimaradt részletek közlése még jobban igazolta volna a két pártvezér szoros összetartozását. Egyebekben azonban Take Jonescu elővgyázata céltalan volt, mert Filipescu beszéde az egész hivatalos és fuzionista sajtóban teljtartalmulag megjelent.

VAROS ES MEGYE

A vármegye új kórháza. Aradvármegye kórházi bizottsága ma délelőtt Dalnok-Nagy Lajos alispán elnöklésével ülést tartott, amelyen az aradmegyei kórház építéséről volt szó. A bizottsági ülésen megjelent Kopaczek fővárosi építész is, aki bemutatta az új kórház terveit, melynek alapján a bizottság megbeszéléseket folytatott, de határozatot semmiféle irányban nem hozott. Megállapították, hogy az építkezésnek köneégvése a háború következtében ismét emelkedett. Magáról az építkezési munkálatok megkezdéséről nem volt szó.

A Marta telekvásárlása. Arad város tanácsa ma délelőtt tartott ülésén, foglalkozott a Marta gyár telekvételei ügyével. A részvénytársaság igazgatósa ugyanis válaszul a törvényhatóságnak hozzáintézett kérdésre kijelentette, hogy a város által eladásra felkínált teleket megveszi az ismert feltételek mellett, azonban két kikötést aggályosnak tart és azokat nem fogadja el. Az egyik az, hogy a benyújtott vázlat rajzot a város a végleges beosztás alapjánál tekinti, a másik, hogy az építkezést

hat éven belül követeli. Ennek a két feltételnek méltányos megváltoztatását kéri a vállalat és a tanács tekintettel arra a nagy gazdasági érdekre, amely a Marta fejlődéséhez ugy országos, mint helyi szempontból fűződik, a gyáralapító bizottsághoz tette át a beadványt, hogy annak véleményét meghallgassa.

Ajándék

a maximális áron felül.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 22.

Az Aradi Közlöny mai számában megírtuk, hogyan bujkálnak a gabonavásárló ügynökök a törvény betűi alatt s egy pár megtörtént esettel fűszereztük a megállapításainkat. Megjegyeztük azonban, hogy nem tudjuk hogyan számolhatnak el az ügynökök a H. T. megbízottainak, hiszen a nekik járó procentot a gazdának adják, sőt ellátásra, ingyenes kosztra veszik magukhoz a nagytermelő iskolás csemetéjét. Es bizony egy kicsit értetlennek látszik — állapítottuk meg tegnap s ime ma már nem is olyan érthetetlen előttünk.

Jóképu gazdaember állott ma a vasas bolt előtt s nagyban alkudoit. Közben azonban egyre kérdezgette a kereskedőt: — Aztán hun lakik a Wanzer?

— Micsoda Wanzer?

— A cenzál, aki a gabonát beveszi a „Hadi-Részvény”-be, osztán pályinkát, meg szállít ad ajándékba.

— Azt nem ismerem, mondta a kereskedő, de ismerek más terménykereskedőt, menjen ahoz.

— Nem lehet az uram! Ilyen igaz ember nincs több a városba. Igaz barátja az a magyar embernek. Többet ad az búzáért, mint akárki más.

— Hát az hogy lehet? Hisz annak maximálva van az ára?

— Nem is úgy adja, nem a maximába, hanem úgy — ajándékba. Mikor az aradás előtt nem volt pénzem — pénzt adott, 500 pangó forintot; mikor majd kilógott a nyelvem a futkározásban egy kis szesz után — pálinkát küldött, 40 litert; aztán azt mondta, hogy akkor adom meg neki, amikor én akarom. Ez az igaz ember.

— Feltanuja lévőna beszélgetésnek — mondotta az Aradi Közlöny tudósítójának egy aradi gabonakereskedő — érdeklődni kezdtem az „egész ember” után s meglepő dolgokra jöttem rá. Egész hadsereg telik ki azokból az ügynökökből, akik ma a gabonát veszik s akik — ezelőtt soha sem foglalkoztak terményvásárlással, anoz nem is értenek, de szükségük sincs arra, hogy értsenek. Ezeknek ugyanis az a privilegiumuk van, hogy — a magasabb érdekek miatt — nem kell nekik okvetlenül megismerkedniük azokkal a kényelmetlen és veszélyes játékokkal, amelyekről most oly sokat írnak az újságok. Ok vigan dekolhatnak a roszmagazinokban s pályázhatnak azokra nyugalmias karosszékekre, amelyekel mondjuk a kedélyes banktiuk még üresen hagytak. Ez az állapot természetesen nem keletmetlen s mindenkitelett sok előnye van. Akinek tehát sok pénze van s nem szereti a szabadszervegőu való átvást, vagy undorodik a nyári vadászatoktól, annak a számára keresve sem lehet különö állást találni, mint a terményvásárló mindentől felmentett állását. Egészen mindegy, hogy megtudja e különbözletni a busat a reptől, a lucernát a kőmőnymagtol. Ha nevez ez legkevesebé fontos, mert hiszen a nyugalom megér egy kis — rátszertest. Így vanis ermetőve a termény-ügynök urak monó munkássága. Ezek után nem lesz érthetetlen, ha valaki — csak hogy gabonaügynök legyen — szívesen ad a maximális áron felül: szalonnat, pálinkát, ingyen kosztra, prémiumot, penzt és a jó isten tudja mitale náborus értéket...

Vita Tisza István gróffal a városi polgár lisztjéről.

— Lemond Pozsony város egész törvényhatósága. — A miniszterek levele. —

az Aradi Közlöny tájékoztatója.

Pozsony, július 22.

Pozsony város törvényhatósági bizottságának közgyűlésén a lisztellátás került szóba a gabona vásárlásról kiadott kormányrendelet kapcsán. Pozsonyban is, épen úgy mint Aradon, nagy nehézségek mutatkoztak és mint-hogy a kormánytól tett lépések nem vezettek eredményre, a törvényhatóság Fischer Jakab dr. bizottsági tag indítványára erélyes lépésre határozta el magát.

Fischer dr. azt indítványozta, hogy a törvényhatósági bizottság tagjai mondjanak le mandátumukról, ha azt látják, hogy nem képesek gondoskodni arról, a mire a lakosságnak feltétlenül szüksége van.

— Elfogadjuk, elfogadjuk — kiáltott összhangulag az egész közgyűlés. Mielőtt azonban a határozatot kimondották volna, szófára emelkedett Brody Tivadar udvari tanácsos, a város polgármestere és a következőket mondotta:

— Kötelességemnek tartom bejelenteni, hogy a város vezetősége mindent megtesz a közönség ellátása érdekében és többször kértük a kormányt, hogy engedje meg, hogy Pozsony közönsége a város területén kívül is vásárolhasson az új kampányban gabonát. Ennek bizonyítására bátor vagyok bemutatni Tisza István gróf miniszterelnök levelét, melyet a magyar parlament legöregebb tagjának, Neisziidier Károlynak, Pozsony város országgyűlési képviselőjének írt, aki tudomására hozta, hogy a város közönsége nem elégítheti ki szükségletét a város határában termelt gabonából. A polgármester ezután felolvasta Tisza István gróf levelét és Neisziidier Károlynak a levélre adott viszont választát.

(Tisza István gróf levele.)

Budapest, 1916. július 14.

Kedves bátyám! A most már hat évtizednek minden baj nélkül befejezett 1915-16. évi gazdasági kampány kegyes tapasztalatai arról győzték meg, hogy a kenyértermények fogyasztása körül lehetetlen az annyira szükséges rendet és takarékoskosságot biztosítani, ha a bevásárlási kedvezményeket lényegesen meg nem szorítjuk.

Szabályul azt kellett elfogadnunk, hogy az egész közéletet a haditermény intézi és ez alól tulajdonképpen csak a termelőkre nézve akartunk kivételt tenni.

Rövidebb megfontolás után azonban kiterjesztettük ezt a kivételt azokra a családokra is, amelyek faluhelyen, vagy kisebb városban kisgazdákhoz hasonló életviszonyok között élnek a rendes körülmények között is gabonakészleteket vásárolnak, amelyeket vámszerű munkákban szüccsesszive öröklenek fel. Ezeket bizonyára célszerű volt ebből a megszokott állapotból ki nem zavarni és arra nem kényszeríteni, hogy boltból fedezzék napi- és esetleg korpaszükségletüket.

Ez a szempont azonban semmi körülmények között nem állhat fenn a szorosán vett városi lakosságra nézve. A pozsonyi polgár hiába is venne búzát, a legnagyobb bajjal és költséggel kellene azt távoli vámszerű munkák-

ba elvinni és megőröktetni. A városi ember rendszerint lisztet vásárol. Az ő életviszonyai semmi változást azzal nem szenvednek, ha arra utaljuk, hogy a közéletelési eljárás során szerezzék be liszt szükségletét.

Nem esik tehát az egyes polgáron semmi sérelem ezen rendszabály által: a városra nézve pedig határozottan igen helyes a dolog, mert a városi hatóság csak akkor tudja a közéletelési ügyét jól rendezni, ha biztos alapon lehet számítani a lakosság szükségletére nézve. Ez a biztos alap hiányozna, ha a városok lakossága a szomszéd vármegyék területén vásárolhatná be saját szükségletét.

Arra kérek tehát, szíveskedjél a nyugtalanítókat felvilágosítani és megnyugtatni a város vezetőségét odahatni, hogy kellő időben gondosan és pontosan tegyenek meg minden intézkedést. Azt hiszem, most már a haditermény is megérkezett, nemcsak a város területén, hanem a szomszéd vármegyék területén is, nem lesz semmi hátrány vagy kényeskedés. Igaz tisztelettel üdvözlök régi barát Tisza.

(Neisziidier Károly válasza.)

Kegyelmes Uram! Nagy köszönettel vettem kézhez a no 14-én kelt nagyrabeszült választat, de egész őszinteséggel vagyok kénytelen kijelenteni, hogy annak tartalma engem nagyon kellemetlenül érintett. Én magam vagyok teljesen győződve, hogy az intéző írták, kik a szerencsésen 1750. M. E. szanu rendeletet fogalmazták, a legjobb intencióval jártak el. De a fellevél, amely őket muntotta, nem helytálló. Mi, akik itt élünk a polgárság közt és a praktikus életben, megis maskor ismerjük a helyzetet és egész más szemmel látjuk a következményeket.

Teljesen igazad van továbbá kegyelmes uram abban, hogy a városi polgár nem igen szokta beszerezni az egész évi liszt szükségletét, hanem mondjuk hetenként vásárolta a lisztüzletben. De mikor, kegyelmes uram? Normális időkben, amikor tudta, hogy a lisztjét minden percben megkaphatja a kereskedőnél. De az intéző urak, úgy látszik, nem ismerik a mostani helyzetet. Talán egyikő sem látta úgy, mint én naponta, hogy álfának sörben az emberek a lisztet bolt előtt, míg több órai várakozás után jutnak legjobban esetben egy kiű lisztet, a legtöbbnek azonban üres késsel kell távoznia.

Eddig a polgárok egy nagy része el bírta magát látni lisztel az egész évre. Most tessék elképzelni, kegyelmes uram, hogy majd a lisztvétel (ki már cselédet tartani nem bír) feleségének is oda kelljen állnia a tolatkozó tömeg közé, ahol leszaggatják az egyetlen ruháját. Hisz már a cselédek is vonakodtak és megtagadták, ha a háziasszony őket elküldte szemet keríteni, mert a gorombaságú tömeg közt életveszélyben is forogtak.

Helytelen, kegyelmes uram a beszerezett információ, hogy csak a bevásárlási jogosultság megszerzése által lehet a szükséges rendet és takarékoskosságot biztosítani. Hat talán avval akarják megmenteni a hazát, hogy 10 millió embernek megadják a bevásárlási jogot, egy milliót pedig

megtagadják? Hisz a visszaélés egészen ki van zárva, miután a polgármester csak a megengedett mennyiségre adhatja ki a vásárlási engedélyt. Miért részesüljön a városi polgár más büntető bánásmódban? Csakis azért, mert abban a városban, melyben lakik, nincsen gabonatermelés?

Téves továbbá, kegyelmes uram, azon információ, hogy a városok könnyebben bírnák majd ellátni a fogyasztókat, ha valamennyi a közéletelésre szorul. Ép az ellenkezője igaz. Mennél több polgár képes magát ellátni, annál kevesebb munkája és költsége lesz a városnak. Hisz az életelési hivatalok már eddig is annyira túl voltak terhelve, hogy működni és megfelelni nem bírtak.

Hogy hol fogja a városi polgár a vásárolt búzát előreléni, azt kegyelmes uram bizony nyugodtan reá. Ő szívesen váltaná magára az ezzel járó paradíszot és költséget, ha csak bizonyítani tudja családjának a mindennapi ízeit kenyeret.

Az el nem látott ma Pozsonyban csak a költők tevékenységével jutnak egy darab lisztet kenyérhez, míg ha megy a megye akármelyik közepébe, a legközelebbi faluba, ott bőven jóllaknak a legszabó fűtő kenyérrel. Ez az, kegyelmes uram, amit mi a korlátozott aktivitású eszünkkel feltönni nem tudunk.

Azért, kegyelmes uram, még egyszer kerlek szívem mélyéből, méltóztatassá az ügyet újlag fontolóba venni és oda hatni, hogy városom polgárai legalább is Pozsony megye területén szerezhessenek be gabonát (szomszéd vármegyéket nem is kériünk.)

(Küldetés a kormányhoz.)

A közgyűlés a két levél hatása alatt ugyan csak a polgármester javaslatára úgy határozott, hogy meg egy utolsó kísérletet tesz a küldetés megvalósítására a kormányhoz, mely a tényleges helyzet feltárával köteles kijelenteni, hogy a városok megelégedően van ellátva, de a városok nem és ezért az országos szervezés hibájában keresi a sok baj okát, Fischer dr. indítványának elfogadását, a küldetés által elvégzendő munka eredményeitől teszi függővé.

LEGUJABB.

Ejjei 2 órakor érkezett telefonjelentés.

Előkészületek a Deutschland üldözésére.

Basel. A londoni lapok jelentése szerint a Deutschland üldözésére két angol és francia hajórajt alakítottak tizenhét hajóval.

Berlin. A Lokalanzeiger jelenti: A Daily Telegraph jelentése szerint a Deutschland nikkel és gummit kivűt aranyat is visz haza, amelyet a Filadelfia Marine Compagnie 6-10 százakra biztosított.

London. A Times jelenti Washingtonból: Amerikai lapok jelentése szerint a Deutschland 400 tonna nikkel, 300 tonna gummit és rezet, valamint kénsvat vizet. A hajó személyzetének egyik tagja Amekában maradt, hogy ott tengeralattjárók építése ügyében tárgyaljon.

London. French tábornagy kijelentette, hogy Anglia a háborúban nem ismer nemzetközi jogot.

Jegyezzük a magyar főváros
: a százalékos kölcsönére ::

Tetőfokát érte el az ir forrongás.

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, július 22.

London. A nacionalista képviselőket rendkívül felháborítja, hogy a kormány még mindig nabozik az új ir törvényjavaslat benyújtásával. Minden nap halogatása növeli a kormány irországi pártjelveinek elkedvetlenedését, a tekintetben, hogy Loyd George javaslatait elfogadhatóvá tegyék. A párt szombaton tanácskozást tart.

Kopenhága. Londonból jelenti a Reuter-ügynökség: Irországban Lansdown lord kijelentése következtében a helyzet ismét valóságossá vált. Igen szigorú biztonsági intézkedéseket tett a kormány és felelőse a helyőrségek kontingensét. A kormányosapatok a lakos-

sággal szemben barátságosak akarnak lenni, de rideg visszautasításra találnak. A nép forrongása ismét elérte tetőpontját.

Berlin. A Lokalanzeiger jelenti: Az angol lapok rettenő leírásokat közölnek az irországi helyzetről. A Times ugyan rózsás színben akarja feltüntetni az állapotokat, de kénytelen beismerni, hogy Irországban még mindig a hadijog érvényes és hogy a nép angolelles. A honvédelmi törvénynek nyíltan ellenszegülnek és csak súlyos haditörvényszéki büntetésekkel lehet végrehajtani. A cenzura örülten dolgozik. A nacionalisták a nyomor enyhítésére tizenegyezer font sterlinget gyűjtöttek. Dublin lakossága éhezik.

Sához láncolt

Andrássy-téri pad.

(Két hadi őzvegy urinó ürca viszálya.)

az Aradi Közlöny tudósítojától.

Arad, július 22.

Kedves kis közigazgatási komédiáról számoltunk be, amelyben ugyan még nem mondták ítéletet, de amelynek a szüzeje nem is nagyon kívánja a törvényes formákat. Artatlan történet ez, amelynek szereplői közül két szeretőreméltó hadi-őzvegy emelkedik ki, de a népséget és katonaságot a városi tanácstól — egy kövér fiakkercsésig egy egész sereg ember képviseli.

A bonyodalom a múlt heti rekkenő hőségben kezdődött s egy fehérre festett pad körül forgott. A rekkenő melegség, amelyről az öreg Celsius is csak fejesóválva emlékezett meg, elemi erővel vonzolta ki rákvörösré főt embereket a szabadba. Igen ám, de hová menjen — mondjuk — az Andrássy-téri kereskedő — a szabadba? Munkás hetköznapok poros alkonyulatán, amikor sürgönek-forognak a vevők és még sűrűbbé és fojtóbbá teszik az üzlethelyiség levegőjét? Az üzlet ajtajában nem lehet megállni, mert az aszfalt jobban fűt, mint egy Meidinger kályha, legalább is 8—10 lépést kell előre tenni a soványan levelező utazegélyző fűcskáig, amelynek lombjai között keserves bujócskát játszik olykor-olykor egy kis szeles ájor. A kereskedőknek ezek a ványadt kis fák az alkonyati nyaralóhelyük. Ha egy-egy undtschafftmentes perőük akad: ide futnak, itt törlik meg az izzadt homlokukat, itt próbálnak felüldülni...

A két szeretőreméltó hadi-őzvegy — egy-egy forgalmas üzletnek a tulajdonosa. Illetőleg hadbavonult férjeiket ők helyettesítik. Az üzletek egymás mellett vannak s mert üzletkörüik egészen különböző, egymás vevőközönségére nem féltékenyek. Így a két fiatal asszony között meleg barátság szövődött.

Fájdalom, a barátság nem sokáig tartott. A két fiatal asszony ugyanis egy előre nem látható véletlen azesszelyes játékából — konkurrenssá lett egymásnak.

A két üzlet előtt, az említett esenerész fűcska alatt, a városi vezetőség jóvoltából állott a nyaraló padocska. Ezen közepén a két üzlet között, úgy mint egykor Arany János diófája, amelyen még a fölemle tüttyét is közös tulajdonnak tar-

tolta a két szomszéd. Ilyenformán gondolkozott a két fiatal hadi-őzvegy is, noha a padra — szemben lévén a fiakkercstrand — egy kövér kocsis erősen igényt tartott.

— Pedig ez az én padom, gondolta az egyik asszonyka.

— Még se járja, hogy mindenki a pardonra ül, morfondírozott a legiesebb terméti.

A fiakkercs nem morfondírozott, az csak ült, ült a jó lelkiismeretű emberek nyugalmaival s ki tudja meddig ült volna egyhuzamban, ha olykor-olykor egy-egy nyargalásuk kívánó „páasz”-től nem kapasskodott volna a kocsijára. Ilyenkor aztán kirozott az üzletből a két asszony és sietve ült le az üres helyre. Végignézték egymást a jó barátok, mintha mondták volna:

— Miért nem kér engedelmet, hogy leülheszen a padomra? S ott ültek, vigyáztak egymásra, míg csak vevője nem érkezett az egyiknek. Az feugrott, besietett a boltba, — ezalatt a másik odahuzta a padot a saját üzlete elé. Elszörnnyűködve vette ezt észre a másik s alig hogy eltávozott a szomszédnő, visszarántotta az ő üzlete elé. Így folyt a birtoklási per — egyre haragosabban — a jó fiakkercsok nagy gándiumára egy pár napig. A kkor megharagudott az egyik urinó s — edaláncolta a padot az ő fűcskájához.

Most tört aztán ki a per. A két bölgy mozgósította ismerőseinek sereget s már Arad város tanácsáig eljutott az ügy, ahol egy határozatot, hogy vagy Bölcs Salamont kell meghívni igazságtételre, vagy el kell halasztani az ügy tárgyalását ószig, akkor már nem lesznek olyan melegek s a padra sem lesz szükség, akkor aztán jöjjen az ítéletnapja s nyerjen az, aki súlyosabb érvekkel rendelkezik.

Egy Karagyorgyevics herceg Milánóban. Luganóból jelenti: Karagyorgyevics Aleks herceg tegnap Milánoba érkezett. Mint a Secolo jelenti, legközelebb St. Moruzza fog utazni.

Angliának fájnak a Zeppelinek. Högából jelenti: Montagu lord egy beszélgetésben arról panaszkodott, hogy Angliának nincsenek kormányozható léghajói, pedig a skagerraki csata megmutatta, hogy milyen nagy értéket bírnak a léghajók. A jövőben a hősök munkájának lennének a levegőben fegyvereskedni. Felderítő

és kém-szolgálatra egy Zeppelin többet ér, mint három cirkáló és három torpedónaszád. Az admirális megpróbált a léghajó hiányon repülőgépekkel segíteni. Ez azonban nem sikerült, mert a repülőgépek nem tartózkodhattak olyan sokáig a levegőben, hogy a terepet jól felderíthessék.

LEGUJABB.

Öt új hadtest az orosz fronton.

Boggel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

Budapest. A Pester Lloydnak jelenti a sajtóhadiszállásról: A tegnapi nap az orosz fronton egyetlen helyen sem hozott változást. A Lipa és a Styr szögletében a magyar-osztrák csapatok elfoglalták új állásait a nékül, hogy az ellenség zavarta volna őket. Uglátszik, hogy a Styr nyugati partjára előnyomult osztagok nem voltak elég erősek arra, hogy az osztrák-magyar csapatok mozdulatait megzavarják. A Dnyesztertől délre és Bukovinában a harcok tevékenység élénk volt, különösen Obertin környékén. A Dnyeszter és a Prutu között orosz felderítő osztagok tüntek fel, melyek nyugat felé előnyomulni igyekeztek. A Dnyeszter területétől északra a Styr és a Koropie folyók között egy honvéd járőr meglepetésszerűen megtalálott egy geptegyverekkel felszerelt orosz őrséget, amely csak futással tudott az ellogatás elől megmenekülni. Egyéb-ként ezen a szakaszon és Bucactól nyugatra nem volt fontosabb akció. A Karpatokban csak két ponton voltak nevesebb harcok. A határ mentén Kiribaba és Capul hegyeken, ahol az oroszok ismét hiába fáradoztak, hogy a hegyet birtokukba vegyék és a Magura hegyen, ahol az oroszoknak sikerült a hegyet elfoglalni, de ellentámadással csapataink ismét visszaverték azt.

Kopenhága. Galicia és Bukovina kormányzója a car Trepovot, az államtanács tagját nevezte ki. Feltűnik, hogy nem Bobrinzky lett a kormányzó.

Kopenhága. A Birsevilla Vjedomosti jelenti, hogy Pétervárott az éhínség következtében skorbut-esetek vannak.

Berlin. A Lokalanzeiger jelenti Stockholmból: A Bjecs jelenti, hogy a német repülő naponta felderítő szolgálatot teljesítenek és bombavetéssel zavarják hatvédek tevékenységét. A háttérben nagy csapat koncentraciók és elosztások vannak. A fronton csend uralkodik, mert az orosz tartalékok bevonása és új beosztása most van folyamatban. A nagy veszteségek pótlására Volyniába öt, Bukovinába két hadtestet, összesen háromszázötvenezer embert szállítottunk. Szeptember 14-ig Pétervárról távoznok kell a menekülteknek.

Genf. A parisi Journal pétervári levelezője, aki jelenti a nagy fronton tartózkodók azt jelenti, hogy Ratko Dimitjev ott egy hársereg élén harcol.

LEGUJABB.

Ejjel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

Olaszország hadüzenete Németországnak napok kérdése.

Berlin. Az 8 Uhr Blatt írja: Amsterdamból jelentik: A milánói lapok közlik, hogy Olaszország hadüzenete Németországnak már csak napok kérdése. A legközelebbi minisztertanács valószínűleg elhatározza a represszáliákat, melyek a hadüzeneiben fognak kicsúcsosodni, vagy pedig Németország hadüzenetét provokálják. A Giornale de Italia egy politikai személyiség nyilatkozatát közli, mely szerint még nem lehet tudni, hogy melyik fél küldi el a hadüzenetet, de bizonyos, hogy a hadüzenet nem fogja a harci teret megnagyobbítani. Olaszország magatartása Németországgal szemben a hadüzenet után

olyan lesz, mint Franciaország magatartása Ausztria-Magyarországgal szemben.

Luganó. Az Avanti jelentése szerint a szocialista párt a kamarában meginterepellálni készül a kormányt, hogy megengedi-e a lapokban és könyvekben a békeleltételek tárgyalását.

Luganó. Az olasz hadsereg főparancsnokság a kormányt egyetértve elhatározta, hogy az osztrák irredentistákat az első harcvaiból visszavonja, nehogy jogságba jutások esetén Battistky sorsára jussanak.

Luganó. A Corriere della Sera azt írja, hogy Olaszországnak igen kevés nehez tűzérsege van és kizárt dolog, hogy nehéz tűzérseget produkáljon a háború alatt. Ezért a szövetségeseknek kell ellatni Italiát, legálább kölcsönaggyukkal, hogy nagyobb ottenzivat indíthasson.

Interpellációk a mezopotámiai kudarc miatt.

Röggel 2 órakor érkezett telefonjelentés.

Basel. A Nowaja Wremja szerint a legutóbbi napokban nemcsak heves utközetek voltak az arabok és Lake tábornok vezetése alatt álló mezopotámiai angol csapatok között. A harcok az angelekre nézve nagy veszteséggel végződtek. Az angol csapatok hátsó összeköttetését igen erős és jól felfegyverzett török csapatok veszélyeztetik.

Amsterdam. Az alsóház tegnapi ülésén Lord Wenin felszólalásában alapos vizsgálatot követelt a mezopotámiai hadjárat dolgában. Különösen a sebesültek ellátásának és szállításának ügyében követelt szigorú vizsgálatot. Townsend tábornok tűzérsege — mondotta felszólalásában — annyira elavult és hiányos volt, hogy szívesen átadhatta a törököknek. A távirati összeköttetés is nagyon hiányos volt az operáló csapatok között. Lord Cromer rámutatott arra, hogy azok a reformok, melyeket Kitchener mint az indiai csapatok főparancsnoka keresztül vitt, igen kedvezőtlenek voltak a háborúra nézve. Kitchener azt a nagy hibát követte el, hogy indiai kérdésekben határozott véleményt alkotott, mielőtt Indiába ment volna. Reformjainak eredménye igen szerencsétlen volt. Legjobban a mezopotámiai események igazolták Lord Curson indiai alkirálynak magatartását.

Gent. A marokkói harcok egyre tartanak. A Lyon Progress jelentése szerint a legutóbb a tekeik megtámadták a francia hadosztályt, mely két halottat és harminc sebesültet veszített.

Zürich. Az angol alsóházban a hadügyminiszterium képviselői kijelentettek, hogy Mezopotámiában csak hónapok múlva lehet a hadműveletek újra való megkezdésére számítani.

Washingtonból jelentik: Az Egyesült-Államok kormánya megbízta Pagett londoni amerikai nagykövetet, hogy állapítsa meg, hogy melyek azok az amerikai cégek, amelyeket az angol fekete listára helyeztek és hogy ez mi okból történt. Ez a rendelkezés kapcsolatban áll azzal a nem formuláris kérelemmel, amelyet tegnap a washingtoni nagykövetséghez intéztek.

TORVENYKEZÉS.

Ítélethirdetés a szenttamási szerbek ügyében.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Szeged, július 22.

A szegedi törvényszéken ma délelőtt hirdették ki az ítéletet az igazgatás és királysértéssel vádolt, szenttamási postamester és társai ügyében. A vád szerint a postamester házában egy társaság mulatozás közben koccintott a cár egészségére és ölegette az orosz foglyokat. A törvényszék a gyoraitott eljárás szabályai szerint lefolytatott bizonyítási eljárás után Zagoricsa Iván dr. ügyvédet, Zagoricsa Velykó postamestert, Monajlovics Márk magánzót, Ivanics Isidor községi jegyzőt, Vuoskov László plébánost és Gavarszky István mérnököt börtönbüntetésre ítélte igazgatás és királysértés miatt. Az ítéletben megváltoztatva a törvényszék ítéletét és csak királysértés vétségében mondta ki bűnösnek a vádlottakat, akik közül Gavarszkyt bizonyíték hiányán föl is mentették. Vuoskov plébános két évi börtönbüntetését az ítéletben, mint utolsó fórum, helybenhagyta, a többiek büntetését lecsökkentette négy-hónapi fegyházra.

A mai ítéletki hirdetésen Zagoricsa Iván dr. nem jelent meg. Mint önkéntes, a fronton van. A postamester és a községi jegyző az igaz-

ságügyminisztertől október 31-ig halasztást kaptak büntetésük megkezdésére. Vuoskov plébánost az ügyész nyomában átkísértette a Csillagbörtönbe. Monajlovicsot pedig Ujvidékre kíséri egy börtönőr. Az igazságügyminiszter engedélyével ugyanis az újvidéki fogházban fogja kitölteni a büntetését.

Papp Mihály őrmester a királynál.

— Az uralkodó ajándéka. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Budapest, július 22.

Papp Mihály őrmester, akit a múlt héten fogadott a király, boldogan sütkérezik most Budapesten a dícsőség sugaraiban. Mindentelég nagy feltűnést kelt a nélcsg katona, akinek mellét valamennyi kitüntetés díszíti, amit csak megszerezhetett: az arany vitésségi érem, a nagy ezüst, a kis ezüst és a bronz. Egy újságíró beszélt a hős őrmesterrel, aki boldog büszkeséggel jelentette ki:

— Igen, én vagyok az a légény, akivel a király kezét fogott, Papp Mihály virkligi őrmester a 65. gyalogezredben.

Az őrmester elmondta audienciáját a királynál:

Bécsben fektüdtem a kórházban a harmadik megsebesülésem után. Egyszer jött a kórházba egy őrnagy, megborotváltak, megpuocoltak, felöltöztettek azépen tisztába és azt mondták, hogy „Fiam, most előssz őfelségéhez.” Beültettek egy oltomobilba, kimentünk a pályaudvarra és második osztályon elutaztunk Schönbrunnba. Ott már várt egy tábornok ur. Megint csak oltomobilon kivittek a palotába. Amíg fölértünk a grádiacson, tizenöt vaskapun mentünk keresztül. A grádiacson a fényesség majd elvette a szememet. Beértünk egy gyönyörű szobába. Az őrnagy ur ott maradt, a generális ur pedig karofogva bevezetett őfelségéhez.

A király őfelsége ott ült én meg megálltam az ajtóban és ezt jelentettem:

— Őfelsége, melldige horzám, megjelentem a parancsra.

— Valahogy másképp kellett volna jelentkeznem, mert ki is tanítottak rá, de én bizony egyszerűen elfelejtettem mindent, amikor ott álltam őfelsége előtt. Őfelsége fölállt és odajött hozzám. Azután kezét nyújtott nekem. Ezt a jobb kezemet szorította meg, — mutatja a hős az ép kezét és szerető büszke tekintettel boldogan simogatja végig. Őfelsége tetőtől-talpig végignézett, azután azt mondta:

— Ez a vitéz magyar?

És megkérdezte:

— Van-e neked, édes fiam, édes-szüléd?

— Őfelsége, melldigehorzám, nincs!

Ezután azt kérdezte Őfelsége

— Hogy szerezted ezt a szép kitüntetést?

Akkor aztán elmondtam szépen, hogy mi hogyan volt, Őfelsége pedig barátságosan végighallgatott. Amikor elvégeztem, így bucsuzott tőlem jószágos királyunk:

— Jó az Isten, majd megsegít. Vitéz magyar vagy, fiam.

És megint kezét nyújtott. Megfogtam Őfelsége kezét és megcsókoltam. Mikor följe hajoltam, mind kicsordult a könny a szememből. Még csak annyit mondott Őfelsége.

— Ez megérdemelte a jutalmat.

A király szobájából egy másikba vezettek, ahol egy finom udvari komornyik gyönyörű márványasztalon, selyem terítőn, ezüst tányéron, ezüst eszaccal ebédet tált. Olyan pe-

essenét adtak, amelyik pirosra volt sülve, mint a rózsza. Bizony jól nekiláttam. Mikor megebedtem, megint csak beültettek az oltomobilba és újra második osztályon visszajöttük Bécsbe. Ott aztán elmentünk a Militärkommandóba és beforderoitak virkligi őrmesternek és megmondták, hogy előterjeszzenek beörderolásra. Azóta postán kaptam Ofelségétől 1150 koronát ajándékba.

— Most baj van a karommal, nem akarok visszaengedni a frcura. De még visszamegyek, hadnagy akarok lenni. — Tejezte be szavát Papp őrmester, aki a polgári életben, ezelőtt hat évvel, gépez volt az állami vasutak gépgyárában.

H I R E K.

Dal a hétről.

Orosz harcok — a Kárpátoknál.

A Kárpátoknál áll a muszka-had:
Cserkecz, tatár, sőt ós-turani rajta.
S az egyik szól: — „Marintam e hegyet,
De akkor sem mutunk amentti rajta;
A korbaos üzött, ágyu torka hajtott,
Hatal ugattak a géptegyerok,
De nem érhattük el a béreok orrát,
Talan az egbe nyulnak e hegyek!”

„Aki megindult felszél rohanva
Többé mihozzánk vissza sohse jött,
Bágyos karjával atfogta a zord éj,
Vagy ott maradt a szakadók között,
Az utakat a hóvihar befújta,
Mindent befödtek ködök, fellegek,
És senki el nem érhetta az ormot:
Talan az egbe nyulnak e hegyek?”

S a máik szól: — „Testvér! Isten veled!
Amit beszéltél: megalmodtam én,
Bizony, az egbe nyulnak e hegyek
S mi át is megyünk majd a tetején,
Csillag világít majd utunk előbe
S vezetnek áldott jó angyal-kezek,
Testvér, meglátod, átme gyünk az ormon,
Minket — az egbe visznek e hegyek!”

Orior.

Polgári őrség a piaci uzsora miatt.

(Hajaza az ardragitok ellen.)

Az Aradi Közlöny tudósítása.

Kolozsvár, július 22.

A minden vonalon elhatalmasodott élelmiszeruzsorakodás letörésére Kolozsvár tanácsa a piaci őrség szervezését határozta el. Eddig az volt a megállapodás, hogy a piaci őrség tagjai már tegnap megkezdik munkájukat, azonban eddig nem lehetett az őrség tagjait kellőképp kiválogatni, a tagokat kellőképp kiképezni s ezért a megalakulás a hétről a jövő hétre maradt el.

Az őrség munkáját illetőleg Gruca Lipót rendőrkapitány az alábbi felvilágosításokat adta:

— Az ármegállapító bizottság és a közéletmezési ügyosztály javaslata alapján a tanács belátva, hogy az élelmiszeruzsora megszüntetésére más mód nincs, megadta az engedélyt a piaci őrség megalakítására. Az őrség egyelőre 15 tagból fog állni s díjazásukra a tanács havi 1500 korona tiszteletdíjat irányzott elő. Az őrség tagjait olyan férfiakból válogatniuk össze, akiknek megbízhatósága minden kétségen felül áll. Az őrség vezetését a rendőrkapitányság, a jövődeki hivatal és Havas Lázár törvényhatósági bizottsági tag irányítja. Az őrség tagjait egyelőre csak

30 napra vesszük fel. Ha ezalatt az idő alatt a piaci őrség feladatait lelkülméretesen elvégzik s ha a konjunktúra nem fognak megváltozni, a szolgálati idejüket meg fogjuk hosszabbítani.

— A piaci őrség ellenőrző működésüknek alapjául a törvényhatósági bizottság által alkotott és a belügyminiszter által jóváhagyott piaci és vásári szabályrendelet, az ármegállapításra vonatkozó országos és helyi rendeletek, valamint az ardragitokról szóló 1916. évi IX. t. o. vonatkozó intézkedései szolgálnak zsinórmértékül. Ehez képest szigorúan fognak felügyelni a városi szabályrendeletek pontos és lelkiismeretes betartására, könyörtelenül feljelentik a maximális árak túllépőit s ebben a tekintetben senki sem képezhet kivételt; sem a piaci árusok, sem a kereskedők, sem pedig az étteremtulajdonosok. Minden konkrét esetben megteszik feljelentéseiket, a kihágási ügyosztálynak pedig lesz rá gondja, hogy az őrség uzsorások a kolozsvári piac területéről kiküszöböltesse. Az őrség tagjai nemcsak a nyit piacon ellenőrzik az eladókat és vásárlókat, hanem esetről-esetre szemlét tartanak az üzletekben és az éttermekben. De, s ez szintén igen fontos feladata lesz a piaci őrségnek, különösen figyelemet fog fordítani az ardragitók üzérkedésének megakadályozására.

— **Portugália lefoglalt egy osztrák gőzöst.** Hágából jelentik: A liszaboni hollandi követ közölte, hogy a portugál kormány a Vorwärts nevű osztrák gőzöst lefoglalta.

— **Egy angol főúri nemzetség pusztulása.** Hágából jelentik: Saint Davids lord utolsó fia és örököse, aki már májusban is megsebesült Fricoutnál, elesett a nyugati harc-téren s vele kihalt az a főúri nemzetség.

— **Német lokomotív gyárak rikordja.** Berlinből jelentik: A német lokomotív gyárak 1916. első felében a legnagyobb rikordot érték el. Több mint kétezer darab, nehéz tenger és gyors mozdonyt szállítottak az államnak, kétszázhuszonkét millió márka értékben.

— **Shackleton újra utnak indul.** Berlinből jelentik: A chilei Punta-Arenasból értesítette Shackleton az angol sajtót, hogy a magelhari brit egyesület az Emma nevű hetven-tonnás hajót rendelkezésére bocsátotta s így elindul megmenteni huszonkét társát, akiket április 24-én az életfánt-szigeten hagyott.

— **Kínék érdeke a háboru elnyújtása.** Genéből jelentik: Hervé a lapjában a nép széles rétegeitől leveleket közöl az ország hangulatáról. Ezek szerint csak a generálisok és a tiszték nuzzák a háborút, mert dupla fizetést kapnak. A miniszterek, a képviselők, az újságírók és a hadseregszállítóknak az érdeke, hogy a háborút ne tejezzék be.

— **Vérdíj egy osztrák-magyar buvárhajóért.** Genéből jelentik: A Secolo jelentése szerint Livorno városa 10.000 lra jutalmat tűzött ki, amelyet az kap meg, aki a toscanai szigetek között megsemmisít egy osztrák-magyar tengerelattjáró naszádot.

— **Kétszeres előtízetési ár.** Londonból jelentik: A berminguami lapok a reitenti papirdragaság miatt néttől kezdve kétszeresre emeltek fel előtízetési díjait.

— **Bátorítás a harcterről az itthon levőknek.** Hős aradiaktól kaptuk a következő levelezőlapot: *Lövészárak 1916. jul. 12. Tekintetes szerkesztőség: kerik a következő sorok közöttetet alant aradiak es aradmegyetek. Hat hónap óta a Strypa-fronton vagyunk. Jól megismerkedtünk a muszkával, ki a magyar honvedben emberére talál. A tegadazabb pergó tüzek után is csak a drótig juthatott el mindig, itt teleptette huuahegyeit s roncsaival hősiesen visszavonult. Az állásainkon keresztüvezetett togyok tatott szajjai bamuttak állásaink tökeietesseget. Ok gödröcskeket sejtettek, nem pedig az aradi var sancaihoz hasonló műveket. Az időjárás es hangulat itt allandoan igen kellemes s így az otthoniaknak egyáltalán nincs okuk aggodalomra. Üdvözléssel balla Ferenc hadnagy, Sáriot Lajos, Halpert Sandor, Cseres Gyula, Ursulescu Ignac, Rajkay Laszlo egy éves önkentesek.*

— **Százezer angol postahivatalnok mozgalma.** Londonból jelentik: Százezer angol postahivatalnok memorandumot küldött az angol postaminiszternek, amelyben fizetésük azonnali, jelentékeny fölemelését kéri, mert mostani jövedelmükből nem tudnak megélni. A kérvény megállapítja, hogy a háboru kitörése óta a legszükségesebb élelmiszerek ára átlag hatvanhárom százalékkal emelkedett.

— **Máramaros es Beszterce-Naszod újra belső hadművelési terület.** Mint a Budapesti Tudósító illetékes helyen kapott teletalmazas alapján jelenti, az északkeleti harctér külső és belső hadművelési területének beosztásában az a változás történt, hogy Máramaros es Beszterce-Naszod vármegyéket a belső hadművelési területbe osztották be. Odatárazáshoz tehát külön katonai engedély is szükséges.

— **Vörös Keresztes kitüntetések.** Ferenc Saluator főhadnagy a háboru alatt a sz. onai egészségügy körül szerzett kiváló érdemeik elismerésül a vöröskereszt hadi kitüntetés másodosztályu díszlevelényét adományozta Jusé Ferenc Máv. főfelügyelő, úz. vezetésnek, Erdős Ferenc Máv. főellenőrnek Aradon, Görög Kornél dr. es Groszmann Emil dr. néptápkelő főorvosoknak a 2. számú m. kir. néptápkelő gyalozgázredben.

— **A lengyel inségesek segítése.** Washingtonból jelentik: Wilson elnök a lengyel szervezetek egy küldöttsége előtt kijelentette, hogy ő maga mindent meg fog tenni a lengyelországi inségesek segítő akciójának keresztültételére.

— **Elnunyt franciák szobra egy német fogolytáborban.** Berlinből jelentik: Az állami fogolytáborban az elhunyt franciák emlékére állított szobrot ünnepiesen leleplezték.

— **A takarékos olaszok.** Luganóból jelentik: Felső-Olaszországban takarékosági okokból 1050 népiskolát bezártak. A háboru folyamán egész Olaszországban kétszernél több népiskolát szüntettek meg.

— **Kínai nőből francia jogi doktor.** Genéből jelentik: Párisban most egy fiatal kínai nő a nap hőse. Toheng kisasszony még csak 24 esztendő, Kantonból származik, ahol atyja miniszter volt. Ő az első ázsiai nő, aki francia főiskolában tanult es akat most svattak jogi doktorra.

— **Japán fiotta programja.** Kopeanágából jelentik: Pekingi hírvrt szerint a japán kormány 254 milliót kér a parlamenttől haitanajók építésére. A hajóépítési program hat évre szól. 1917-re ebből 45 millió yen esik.

— Aradi önkéntes hősi halála. Kunczler Ernő aradi háztulajdonos fia, aki a budapesti felső ipariskola második évfolyamának elvégzésével katonai kötelezettségének eleget teendő, az Aradon állomásozott 28. tabori vadászszázalóhoz vonult be, mint egyéves önkéntes. Kunczler János a fiatal hős katoná, mint ma Taub Lajos géppuskás parancsnok főhadnagy hivatalosan értesíti szüleit, július 15-én az olasz fronton ellenséges golyótól fején találva hősi halált halt szeretett hazája védelmében. A főhadnagy a mélyen sujtott szülőknél tudtukra adja, hogy a vitézül harcoló hőst, sajnos csak eleste után tüntethette ki a parancsnokság a vitézségi érdemmel. Az egész századaj őszintén tapsolja a derek bajtárs elvesztését és osztja a szülői bánatában. Olasz földön a Monte dei Buzibolo magaslaton, katonai pompával temették el a kötelesség teljes mintaképeit szolgáló aradi ifjút.

— Az orosz kormányválság. Zürichből jelentik: A pétervári jelentések szerint a Birsavija Wjedomosti újabb miniszter változást jelent be. A kabinet liberális tagjai kiválnak a kormányból.

— A háborús étlap. Budapestről telefonálják tudósítónk: A főváros közéleti bizottsága csütörtökön tanácskozást folytatott a budapesti vendéglősökkel. A tanácskozások a vendéglősökben tapasztalható nagy élelmiszer-pazarlások körül folytak. A bizottság a vendéglősökkel egyetértően határozta, hogy az étlapokat egyszerűsíteni fogják és alaposan megrovídnak. Tilalmat adtak ki a sokféle zsirban főtt étel készítésére és megállapították a hús és a fozalek adagok minimális súlyát. Kötelezni fogja ezenkívül a bizottság a vendéglősöket, hogy bizonyos fix árak mellett menüt szolgáltatjanak fel. Az aradi közéleti bizottság is figyelmet fordítana a méterrel mérhető hosszú étlapokra.

— Megmarad a rossz rendszerű lisztárúsítás. A tanács ma tartott ülésen foglalkozott a szételárusítás mai rendszere ellen elhangzott panaszokkal és noha maga is kénytelen volt belátni, hogy a városi élelmiszer-üzletek nem tudják kiszolgálni a közönséget és a közönség ácsorgásából származó gazdasági kár sokkal nagyobb, mint a város haszna, elzárkózott a legtermészelesebb megoldástól. Nem vette figyelembe sem a sajtó, sem a kereskedelmi és iparkamara felszólalását, hanem megmaradt régi álláspontja mellett és a kereskedőknek csak igen korlátolt mértékben ad lisztet, amennyiben régi kontingensünket ötven százalékkal leszállítja. Kimondotta egyúttal azt is, hogy a város három-négy liszt-elárusító üzletet nyit és, hogy momentán segítsen a bajon, intézkedett a tanács, hogy megfelelő számú személyzet az elárusítás előtt elvégezze a liszt kimérését és csomagolását.

— Birtokcsere. Aglogováci első takarékpénztár eladta Kalvin János-utca 56., illetve Varjassy Lajos-utca 101. sz. házat 26500 koronáért. Az aradi cipészek termelő szövetkezetének Gara János és neje eladták Béthfőn-utca 5. sz. házat 6600 koronáért. Kollót Mihály és nejeének. — Oseu Kálmáné eladta gróf Tisza István-ut 66. sz. házat 15600 koronáért. Agoston Pál és nejeének. — Kohányi Róbert ajánlékba adta Flórián-utca 21. számú házat neje született Taoma Henriettének. — Temesvári polgári sorozó r. t. eladta Thököly Imre-utca 1. sz. házat 12000 koronáért. Bogos Aurélnak.

— Hazahívják a svájci katonaköteleseket. Hamburgból jelentik: A svájci lapok közlik a római svájci követség felhívását, mely szerint az Olaszországban élő összes svájci katonakötelesek hazájukba visszatérni tartoznak.

— A kulturpalota könyvtárában a könyvtári szabályok értelmében a könyvkölcsönzés augusztus hónapban szünetel. Az igazgató 3091

— Ertesítés. Jacobi Gyula vizsgázott fogtechnikus ezúton értesíti a n. é. közönséget, hogy a mai napon Karlsbadba utazott és műterme augusztus hó 25-ig zárva van. 3786

— Hírisnyákat, tojást szappanokat, kefeárut, erzenyeket, reticülöket, dohánylárcákat, kiváló minőségben árusít Grünwald és Moskovitz cég Aradon, József főherceg-ut 1. szám alatt (Varosnázával szemben.) 2026

TARKASÁGOK.

(Taliánnak képzeli magát.) A Szabadságtéren sebesült katonák állják körül az egyik gyümölcsös kofa bódéját. Egy honvéd baka felvesz az árusító asztalról egy rothadt körtét és megkérdi az asszonyt:

— Osz, hogy vesztőgei szülém a körtét?

— Tíz-filler darabja — válaszolja a ráncos képlü néni.

— Ejnye, de drágára tartja. Ugylázak néniem, maga Taliánországnak képzeli magát?

— Ugyan már mer hasonlít a vitéz ur azokhoz a féltre csapott rongyos tolluakhoz?

— Mert olyan sokat követel, hogy az ördög se tudja mőgadni, oszt inkább kinyitlik a bicska az embőr lábli zsebibe, aminek pedig verekedés a vége....

(Ha megszólal a körté.) Egy pécskai paraszt asszony jött katoná fiát megátogatni. Mielőtt háboruba megy, még egyszer látni akarta, meg aztán a kosarat tele hozta mindenféle odabaza készült ennivalóval, no meg egy kis jó hamisítatlan hazáit is csomagolt az elelem mellé. Kell az a katonának, több erőt és nagyobb bátorságot kap tőle....

A nagy karak táborba is csak nagy nehezen akad a fiara. Annál nagyobb volt az öröm, meg az elérzékenykedés, amikor keblére szoríthatta egyetlen gyermekét.

— Csakhogy rád találtam! Egissiges vagy-e? Hoztam egy kis utraválót. Ugyis tudom, hogy nem-sokára elkergetnek benneteket.

— Mér mongya, hogy elsavarnak édesanyam?

— Oreg vagyok én abba gyermekem, hogy németül megtanujjam, amelyik úgy mondja, hogy marakompánija.

E pillanatban trombitászó hallatszik. A katona édes anyja sokogva kérdi:

— Ugye fiam azé trombitának, mer most indultok a csatába?

— Nem azé! — feleli most a kapu őr, hanem hogy csönd legyen, mert az őrmester odabenn nem tud aludni....

(Cigori ize van a bornak.) Beosztották a magyar bakát a menetszázadba. Gondolta magában, már elviszik, utójára amúgy igazában elbucsnak a bortól, ki tudja, ahova megy, lesz-e ott magyar bor? Betért tehát a legközelebbi kocsmába és rövidesen alaposan beszessék. Nagy nehezen tudot csak utra kelni. Amint botorkál az utcán, egy kávémérésbe téved be. Látja, hogy odabenn szorgalmasan isznak, ő is rendel abból, amit a többiek fogyasztanak. Egy hőrpintésre felbajtotta a pohár tartalmát és azután kurjantani kezdett. A kávémérés tulajdonosa csöndre inté a katonát:

— Hallja vitéz ur! Ne lármaazon itt, nincs kocsmában!

— Nem a? Hát hol a csodába vagyok?

— Kávémérésben.

— Azt a fűzfán fűtyűlős rézangyalát ennek a háborus viagnak! Hát azért volt olyan cigori ize ennek a bornak — káromkodott a katona....

TANÜGY.

(—) Ertesítők. Az aradi királyi főgimnázium értesítője. Szerkesztette Burián János főigazgató. A gondos összeállítású vaskos füzet a főgimnázium egy évi életének hű tükré. A háboru ennek az esztendőnek a munkásságát is mehézzé tette, de a tanári kar önteláldozó és lelkes munkássága sok szakadékot áthidalat és sok akadályt legyőzött. Megtögyakozott létszámmal és önzetlen buzgósággal vállalta és vitte véghez a kultura munkáját. A tanuló ifjuság is szépen viselte magáts eltekintve egy-két szörványos rendellenességtől — a háboru nem érezlette mindezeidig nagyobb mértékben romboló hatását az ifjú lelkekre. Az államilag segélyezett aradvárosi felső kereskedelmi iskola 31-ik évi jelentése. Közli Somogyi Gyula dr. igazgató. A tájékoztatón és szokásos tudnivalókou kívül a statisztikai adatok az intézet belső életéről adnak kedvező képet. Beiratkozott 308 növendék a ezek közül az év végére maradt 280 rendes és 16 magántanuló. Erethegei vizsgatott ez évben 83-an tettek. Háborus célokra szép eredményel gyűjtöttek maguk között az ifjak. Az internáuarol szóló rész fejezi be az értesítőt. — Az aradvárosi női felső kereskedelmi iskola második évi jelentése az 1915-16. évről. Közli Somogyi Gyula dr. igazgató-helyettes. Az intézet tulajdonképeni vezetője Képes Armin tanár jelenleg Olaszországban van, mint hadilogoly. Az intézet gondozását és fejlesztését az iskola felügyelő bizottsága ez évben is Somogyi Gyula dr-ra bízta, ki nagy buzgalommal telet meg kötelesegeinek. A tanáriany miatt voltak ugyan nehézségek, de ezeket csakhamar legyőzte a helyben középiskolákból rekonstruált tanári kar, mely Sosaek Béla dr. főigazgató elismerése szerint kiváló és eredményes munkát végezett. Az intézetben a hitoktatokkal együtt 28 tanuló tanít. Tekintettel a növendékek számára ez egy kissé soknak tünik fel. Beiratkozott 129 rendes tanuló, kiknek száma az év végén 123-ra apaut. Magántanuló 16 volt. Az intézet nagy népszerűségnek örvend, amit az is bizonyít, hogy az egyes osztályokba jelentkező növendékek közül többet el kellett utasítani.

SPORT.

+ UTE-ATE. Ma délután fog lezajlani az érekelessel várt UTE-ATE mérkőzés, melynek megtartását a bizonytalan időjárásra való tekintettel is biztosította a rendezőség. — Az ülőhelyek töltöt kitesztett ponyvasátor teljesen megvédi a közönséget az esetleges esőtől is. — Az UTE a legjobb csapatával szerepel az ATE szinten legjobb csapata ellen, így mindenképen szép és izgalmas mérkőzésben lesz részünk. — A mérkőzés fél 6 órakor kezdődik, előzőleg 4 órakor a szintén szép sportot ígérő AMTE l.b. fog játszani az ATE l. n. csapata ellen. Az UTE-ATE mérkőzést Orova (OTE) fővárosi bíró fogja vezetni. — Helyárok: Páholy 8 kor., számozott ülőhely 1,50 kor., ülőhely 1,20 kor., állóhely 80 fill., katonajegy 60 fill., matosportú ülőhely 50 fill., Diák- és tagjegy 30 fill. 3788

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Katonai lóvásár Aradon kereskedők kizárásával.

Az Aradi Honvédelmi tudósítójától.

Arad, július 23.

A katonai parancsnokság arról értesítette Arad tanácsát, hogy július hó 28-án lóvásárt rendez, hogy szabad kézből, direkt a lótartó gazdáktól vásárolhasson lovakat a hadsereg részére. A honvédelmi miniszter ebből az alkalomból rendeletet intézett a városhoz, amelyben többek közt a következőket mondja:

— Már a háboru előtt, de annak folyamata alatt is az országnak számos helyéről érkeztek hozzám panaszok, amelyek a katonaságnak lókereskedők közvetítésével eszközölt lóbevásárlásaira vonatkoztak és általános volt az óhaj, hogy a közre nézve ezen áldatlan állapot megszüntessék.

Az ország lótenyésztő és gazdaközönsége méltányos kívánalmainak teljesítése elől elzárkózni nem akarván, az ujabban bekövetkezendő katonai lóvásárlások módozatait illetőleg sikerült a m. kir. földművelésügyi, valamint a cs. és kir. hadügyminiszter urral megállapodásra jutnom olyan irányban, hogy a hadsereg a szükségelt lóanyagot ezentul közvetlenül a tenyésztőktől fogja bevásárolni, tehát a lókereskedők és lóügynökök kizárásával.

A jövőben tehát lóvásárlási igazolványok az alkuszok és kereskedők részére nem állíthatók ki és ilyenformán ezek a drágító elemek a vásárlásból kizáratnak.

Uj könyvek.

* „Ferenc Ferdinánd életrajza.” címen a bold. trónörökös tragikus halálának s a világháboru kitérésének második évfordulója alkalmából érdekes mű jelent meg a könyvtárcsón. A mű szerzője Pacséri Károly dr. kir. tanácsos tanfelügyelő, ki közvetlen források alapján érdekesítően írta meg a trónörökös életét születésétől egész a szarajevói tragédiáig. A mű érdekességét nagyban emelik az életrajz keretébe szőtt fejtegetések, melyek a világháboru kérdéseit boncolgatják. A címlap művészi kivitele, a 39 fénynyomatu kép, a szép és izléses munka az „Apostol”-nyomda részvénytársaságot dicsérik. A mű kapható szerzőnél (Budapest, III., Zsigmond-tér 13. sz.) és minden könyvkereskedésben. Ara nyole korona. Postai befizetési lapokat kívánatra küld a szerző.

* Bűnügyi Szemle és Büntető Jog Tára. A dr. Angyal Pál, udvari tanácsos, budapesti egyetemi professzor szerkesztésében megjelenő egyetlen magyar büntetőjogi szarlapnak, a „Bűnügyi Szemle”-nek f. évi július 15-iki 10. számában eisőnek dr. Isaák Gyula, egri kir. ügyész „Jogi kérdések az árúrágió visszaélésekről szóló törvényben” címen hosszabb és gyakorlati szempontból is rendkívül becses

cikkben az 1916: IX. t.-cikk egyes rendelkezéseinek helyes értelmét és jelentőségét fejtegeti. A „Bűnügyi Szemle”-vel kapcsolatban megjelenő s dr. Dagré Miklós budapesti, kir. ítélőtáblai tanácselnök szerkesztésében álló „Büntető Jog Tára”-nak f. évi július 1-én megjelent 19. száma a hadviselés érdekei ellen ekkövetett bűncselekmények tárgyában keletkezett újabb döntéseket közöl. A két lap együttes évi előfizetési díja 20 K. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I., Lisznyay-utca 18. sz. Kiadó és könyvnyomda: Wessely és Horváth, Pécs.
* Háborus idők imádságos könyve. Irta Szoinoky Gerzson hajduböszörményi ref. lelkész. 9-ik bővített kiadás. Hegedüs és Sándor könyvkiadóhivatala, Debrecen. Ara 1 korona 20 fillér. Melegen ajánljuk könyvét a lelkészek figyelmébe. A könyv kiállítása dicséretére válik a Hegedüs és Sándor könyvkiadóhivatalának.

NESTLÉ-FÉLE
CSECEMÉK
gyermek és lábadozóknak legjobb tápláléka gyomor- és bélbetegségek után.
Mindenkor kapható.
Próbadozot és tanácsos orvosi könyvcskét a gyermeknevelésről ajtalanul küld a Nestlé-féle gyermekápolási társaság. Wien I., Biberstrasse 3/a.

NYÁRI SZINHÁZ.
Vasárnap, 1916. július hó 23-án:
Délután fél 4 órakor mérsékelt helyárakkal:
Egyszer volt.
Operette 3 felvonásban.
Este 7,9 órakor rendes helyárakkal
R. Gombaszögi Frida vendégtárléptével:
A farkas.
Vígjáték 3 felvonásban.
Kezdete este fél 9 órakor.
A szerkesztésért felel:
Budnyánszky Endre távollétében:
Stauber József.

NYILTÉR.
(Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget)
A borossebesi uradalom kisebb részletekben is haszonbérbe ad mezőgazdasági területeket.
Ajánlatok uradalmi számtartósághoz Borossebesre intézendők. 3798

Mindentéle GIESHÜBLER SAVANYUVIZ
a legjavnyább, a legköltségesen készült, és a legízesebb.

Főivétel a BOHN-féle „Szegedi Deák-Otthonba” mint internátusba.
SZEGED, Tisza Lajos-körút 43. szám.
Az internátusba főivételnek főgimnáziumi, főreáliskolai tanulók vallás és nemzetiségi különbség nélkül továbbá azok, kik a felső kereskedelmi, polgári avagy elemi iskolát óhajlják látogatni. Ellátási díj egész évre 700 korona. Az internátusnak kitűnően berendezett kóteleletes palotája van, ahol a növendékek szakszerű felügyelet alatt állnak. Minden további felvilágosítást készséggel nyújt a tájajdonos **Bohn Károly, igazgató.** 3307

Kornis Zsigmond és Márton, Arad
mint a
Hadi Termény Részvénytársaság szerződéses bizományosai
vásárolnak
buzát, rozstot, árpát és zabot az ország bármely részéből.
Dispositióval és zsákkal azonnal szolgálnak.
Telefon szám 918.
Mindentéle nyomtatványok izléses, csinos kivitelben készülnek az **Aradi nyomda r. t.** nyomdájában, József főherceg-ut 22.

HARCTÉREN LEVŐ SZERETETTEINKNEK küldjünk MODIANO-CLUBSPECIALITÉ HÜVELYLYEL
készített CIGARETTAKAT, hogy lássák, hogy nekik mindenből a LEGDRAGABBAT, tehát a LEGJOBBAT is választjuk!

A sárgán is épen úgy hat,
Akárcsak a feketén,
Olyan sima mint a tükör,
Ha cipőre kenem én.
És mint csillag — épúgy csillog
Ide-oda rajt a fény;
Micsoda egy csoda hát ez?
— — Ez a

PYRRAM

CIPŐ = KRÉM

Gyártja: **BEKESFESTVÉREK, GYÖR**

Leánynevelő-intézet

(Internátus)

Uri leányok részére.

Gondos nevelés. Magán-
tanulók előkészítő tan-
folyama. Zene és ide-
gen nyelvek oktatása.

Arad, József főherceg-ut 19.

Telefon 933. 1717

Gyanta,
Gépolaj,
Hengerolaj,
Gépszir,
Benzin,
Budaiföld,
Enyv.

Kapható:

Färber Lajos,

fűszerkereskedésében.

6907

Kiválóan finom édes, illatos

málnaszörp
kapható

métermázsánsként, demjonokba és
hordokba töltve kisebb mennyiség-
ben is

Singer és Társa

cégnél Arad, Erzsébet királyné-körut
37. sz. Telefon 10—96. 3820

8861—1916. pm.

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvény-
hatóságánál ürszedsében lévő, a
törvényhatósági bizottság által f.
évi augusztus hóban megtartandó
rendes havi közgyűlésen válsz-
tás útján betöltendő és a városi
IX. fizetési osztály III f. körzetébe
sorozott rendőrszaktányi állásra
pályázatot hirdetnek.

Felhívom mindazokat, kik ezen
állást elnyerni óhajják, hogy az
1883. évi L. t. c. 19 §-ának má-
sodik bekezdésében előírt képest-
téstüket igazoló okmányaikkal fel-
szerelt, valamint a város szolgá-
latában nem állók egészségügyi álla-
potukat igazoló tiszti orvosi bizo-

nyítvánnyal felszerelt kérelmeiket
hivatalombhoz f. évi augusztus 1-ig
benyújtandó nyújtsák be.

Arad, 1916. július 17-én.

Varjassy, polgármester.

TUSNÁDFÜRDŐ

(CSIK-MEGYE.)

Elsőrendű klimatikus gyógy-
hely, balzsamos levegőjével,
örök fenyvesek között. Gyógy-
vizei: főkut: gyomor bajok, Mi-
kes: vérszegénység, Rezső-for-
rás: gégebajok ellen kiváló
gyógyhatásuak. 21 C° termé-
szetes Rezső-fürdő bő vas- és
sótartalmánál fogva, szintén
gyógyhatásu. — Elsőrendű ét-
kezés az „Erdei vendéglőben”
naponta 8 korona. Gyógydíj 5
korona. Orvosról gondoskodva.
Szobák 2 koronától 3 koronáig

az Elza (penzió) Pap, Bencze,
Adler és Temesváry villákban
kaphatók. Vasut, posta és távirda helyben.

Viszonteladóknek,

ügynökök-, házalók- és vásárosok-
nak a legjobb selyemmel hímzett

házi áldás

paspartouval minden nyelven.
42x52 cm. nagyságban kapható

Hugo Jelinek

Strickerei-Fabrik 7031

Wien, VII., Lindengasse 55.

Izületi, anyagcsereforgalmi-bántalmaknál és gyermekeknél

LIPIK 64 C° radióaktív
jódos hév-
és iszapfürdői

felülmúlhatlan gyógyhatásuak.

Osszes intézmények üzemban. — — Prospektus kívánatra.

6899 **Fürdőigazgatóság.**

PROSPEKTUS.

Budapest székesfőváros 1916. évi 6%-os adómentes kölcsöne 80.000,000 korona összegben.

Azonnal kezdődő törlesztés névértéken, 60 év alatt történő kisorsolás után. Fokozott sorsolás és teljes felmondás legkorábban 1921. évi július hó 1-re eszközölhető.

Budapest székesfőváros közérdekű beruházásainak folytatása céljából törvényhatósági bizottsága közgyűlésének 1916. évi 908. kgy. sz. határozata és a magyar kir. belügyminister 1916. évi 107.200 sz. jóváhagyása alapján 80.000,000 korona összegű kölcsönt bocsát ki.

A kamatok és a törlesztések pontos fizetéséért Budapest székesfőváros összes jövedelmeivel szavatol. A városnak nincsenek oly kölcsönei, melyeknek a város vagyonára és jövedelmeire a jelenleginél elsőbrendű jogaik volnának. A kölcsön Magyarországon a pupillaris biztosíték minősítésével fel van ruházva, azaz árwapénzek elhelyezésére alkalmas.

E kölcsön kötelezvényeinek, valamint az azokon levő kamatszervényeknek bélyeg-, illeték- és adómentességét a törvény biztosítja.

A kölcsönkötelezvények bemutatásra szólnak, magyar és német nyelven állíttatnak ki és

1,000 darab A betűs (1—1,000 számú) 10,000 koronás;

4,000 darab B betűs (1—4,000 számú) 5000 koronás;

44,000 darab C betűs (1—44,000 számú) 1000 koronás;

30,000 darab D betűs (1—30,000 számú) 200 koronás

cimetre oszlanak. A címletek a polgármester és egy tanácsnok facsimile aláírásával, valamint egy ellenőrző tisztviselő eredeti kézalírásával vannak ellátva.

A kölcsön évi 6%-kal minden év január 1-én és július 1-én esedékes félévi részletekben kamatozik. Az első kamatszervény 1917. január 1-én esedékes.

A kölcsön törlesztése a kölcsönkötelezvényekre nyomtatott törlesztési terv szerint 60 év alatt félévi sorsolások után történik. A sorsolások minden év január 1-én és július 1-én Budapesten kir. közjegyző jelenlétében tartatnak meg; az első sorsolás kivételesen 1916. október 1-én. A kisorsolt címletek 6 hóval később, vagyis a következő szelvényesedékes napján — az 1916. október 1-én kisorsolt címletek 1917. január 1-én — névértéken fizettetnek vissza. A kölcsön fokozott törlesztése vagy teljes felmondása legkorábban 1921. július 1-ére és ettől kezdve bármely szelvényesedékes nappal 6 havi felmondással eszközölhető.

A kamatszervények 6 évvel, a kisorsolt vagy felmondott címletek pedig 20 évvel az esedékes napja után évülnek el. Elvesztett vagy megsemmisített címletek pótlása a törvényes megsemmisítési eljárás alapján történik.

A kisorsolt kötelezvények számai és a beváltás céljából még be nem szolgáltatott kisorsolt kötelezvények számjegyzéke közvetlenül a sorsolás után közzé fognak tétetni.

A kölcsönre vonatkozó minden közlemény a „Budapesti Közlöny”-ben fog megjelenni.

Budapest székesfőváros a kölcsönkötelezvényeknek a budapesti tőzsdén leendő jegyzéséről gondoskodik.

Az esedékes kamatszervények és kötelezvények kifizetése költségmentesen történik:

Budapesten

a székesfőváros központi pénztáránál

a Magyar Általános Hitelbanknál
a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbanknál
a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesületnél
a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál

és egyéb a bel- vagy külföldön esetleg még kijelölendő beváltási helyeken.

Az új szelvények kiadása ugyanezen helyeken fog költségmentesen eszközöltetni.

A székesfőváros vagyonálladéka az 1915. év végével a következő volt:

Cselekvő vagyon:

Ingtalanok	K 498.325,820.—
Butorok és felszerelési tárgyak „	17.260,713.—
Anyagok és természetmennyek... „	3.898,835.—
Cselekvő tőkek	154.640,263.75
Hasznvételi jogok... ..	6.805,290.—
Cselekvő hátralékok	74.502,998.51
Pénzkészlet	7.671,381.45
Összesen	K 763.105,351.71

Teher:

Kölcsönök	K 448.243,976.77
Folyó tartozások	19.181,976.21
Kétes követelések	3.743,862.08
Fentartott hitel	19.751,313.93
Összesen	K 490.921,128.99

Tiszta vagyon: K 272.184,222.72

Budapest, 1916. július havában.

Budapest-Székesfőváros Tanácsa.

Aláírási felhívás.

Vonatkozással Budapest székesfőváros tanácsának fenti hirdetményére, a kibocsátásra kerülő

80.000,000 korona 1916. évi 6%-os adómentes Budapest székes fővárosi kölcsön

ezennel nyilvános aláírásra bocsáttatik.

Az aláírás 1916. évi július hó 27-től 29-ig bezárólag

az egyes aláírási helyeknél szokásos üzleti órákban történik és pedig:

Budapesten:

- a székesfőváros központi pénztáránál,
- a Magyar általános hitelbanknál,
- a Magyar leszámitoló- és pénzváltóbanknál,
- a Pesti hazai első takarékpénztár-egyesületnél,
- a Pesti magyar kereskedelmi banknál,
- az Angol-osztrák bank budapesti fióktelepénél,
- a Beivárosi takarékpénztár r. t.-nál,
- a Budapesti takarékpénztár és országos zálogkölcsön r. t.-nál,
- a Budapest-lipótvárosi takarékpénztár r. t.-nál,
- az Egyesült budapesti fővárosi takarékpénztárnál,
- az Első magyar iparbanknál,
- a Hazai bank r. t.-nál,
- a „Hermes” magyar általános váltóüzlet r. t.-nál,
- a Magyar agrár és járadékbank r. t.-nál,
- a Magyar általános takarékpénztár r. t.-nál,
- a Magyar kereskedelmi hitelbank r. t.-nál,
- a Magyar országos központi takarékpénztárnál,
- a Mercur váltóüzleti r. t.-nál,

- a Nemzeti pénzváltó r. t.-nál,
 - a Nemzeti takarékpénztár és bank r. t.-nál,
 - a Wiener Bank-Verein magyarországi fióktelepénél, továbbá a magyar szent korona országainak területén:
 - a fentemlített pénztintézetek összes fiókjainál.
- Az aláírásra nézve a következő feltételek állapíttatnak meg:

1. Az aláírási ár 95.50%-ot tesz, hozzáadva az 1916. évi július hó 1-től az átvétel napjáig járó 6%-os folyó szelvény-kamatokat.
2. Az aláírás bejelentési ívekkel történik, melyek a fentemlített aláírási helyeken költségmentesen kaphatók.
3. Az aláírás alkalmával az aláírt összeg 10%-a biztosítékképpen leteendő és pedig vagy készpénzben, vagy olyan a napi árfolyam szerint számítható értékpapírokban, melyeket az illető aláírási hely elfogadhatónak tart.
4. Az aláírás alapján átengedendő összeg az aláírás befejezte után mielőbb megállapíttatik s arról az aláírók értesíttetnek. Minden aláírási helynek jogában áll az egyes feleknek átengedendő összeg magasságát belátása szerint meghatározni. Ha az átengedett összeg az aláírt ösz-

szegnél kevesebbet tenne, a biztosíték felesleges része azonnal visszaadatik.

5. Az aláírás alapján átengedett összeg átvétele 1916. augusztus 5-től kezdve a teljes ellenérték megfizetése ellenében ugyanannál a helynél eszközölendő, ahol az aláírás történt; az aláíró köteles azonban az átengedett címletek névértékének 50%-át 1916. augusztus 5-én és 50%-át legkésőbb 1916. augusztus 25-én — 1916. július 1-től az átvételi napig járó 6% szelvény-kamattal — átvenni. 10,000 K-ig terjedő összegek 1916. augusztus 5-én osztattalman fizetendők meg.

6. A végleges kötvények elkészítéséig a Budapest székesfőváros részéről egységesen kiállított ideiglenes elismervények adatnak ki az aláíróknak, mely elismervényeknek végleges kötvényekre való kicserélése annak idején költségmentesen ugyanazon helyen fog megtörténni, ahol az ideiglenes elismervények kiadattak.

7. Bejelentések, amelyek bizonyos meghatározott címletekre szólnak, csak annyiban vehetők figyelembe, amennyiben ez az aláírási helyek mérlegelése szerint lehetséges.

Budapesten, 1916. évi július havában.

Magyar Általános Hitelbank.
Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület.

Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbank.
Pesti Magyar Kereskedelmi Bank.

Apró hirdetések.

LAKÁST KERESNEK.

Tágas
2 szobás lakást keres november-től idősebb gyermektelen házaspár a lóvasút közelében. Címet kiadóhivatalba kérek. 8767

3-10 szobás
lakást több évi bérlapra keresek, mely lehet földszint és emelet. Ajánlatot „Intézet” jellegre a kiadóba kérek. 8782

November 1-re,
esetleg korábbra is a város belterületén 3 szobás modern lakást keresek. Lakás címetek a kiadóba kérek. 4700

KIADÓ LAKÁS.

Butorozott
2 ablakos utcai szoba, elegánsan újonnan berendezve, azonnal kiadó. Kölcsey-utca 8. 8802

Augustus 1 re
modern 3 szobás lakás kiadó. Lakásnyilvántartási iroda, Dóczy Ferenc-utca 8. Díjazás csak berbevitel esetén. 1961

4 szobás
utcai lakás, megfelelő mellék-helyiségekkel, novembertől Póltér-utca 15. kiadó. 8766

Azonnal kiadó
Petőfi-utca 10. számú (a színház, gymnasium, városháza közelében) teljesen modern házban egy utcai 4 szobás, továbbá egy udvari 3 szobás lakás, mindkettő felszerelve a legkényelmesebb mellék-helyiségekkel. Bővebbet a hásfelügyelőnél. 844

Andrássy-tér 8. sz.
alatt egy 1. emeleti utcai lakás, mely irodának, vagy üzleti célra igen alkalmas, azonnalra kiadó. Bővebbet a házmesternél.

INGATLAN.

Eladó
mágnaház udvarral és kerttel, valamint egy kisebb 1 emeletes ház udvarral és kerttel a városháza közelében. Cím a kiadóban. 8828

Borona-utca 37. számú ház
telekkel, 277 m²-l, önként 15 koronáért eladó. Cím a kiadóhivatalban. 8825

Ház eladó.
Lenkel-u. 3-4. számú ház eladó. Bővebbet Thury-nál, Zsófia-utca 7/a. sz. 8814

Opalosan
egy igen jókarban levő 4 k. holdas szálló eladó kolna és pince berendezéssel együtt. Tudakozódni lehet Wesselényi-utca 26. szám alatt öz. Inokai Tóth Lajosnál, 8577

Kossuth-utca 46.,
Vécsey-utca 7. és Schweidel József-utca 1. szám alatti adómentes bérházak, szabad kézből eladó. Ügynökök díjaztalanak. Bővebbet Varga cukrász, Szabadság-tér. 8695

Sarló utca 20. számú
sarokház, melyben jófoglalmu vegyeskereskedés van, trafik- és italmérséi engedéllyel, betegség miatt eladó. 4600

Igen szép
új adómentes, jól jövedelmező emeletes és két magánház a belváros kellemes utcájában eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 8698

Zimándkőa községben
20 hold elsőrendű szántóföld, rajtálvó épülettel eladó. Bővebbet a helyszínen özvegy Török Péternél. 8694

KÜLÖNFÉLE.

Házakra és földekre
olcsó amortisációs kölcsönöket közvevő Szűcs F. Vilmos, Arad, Károlyi u. ca 10. 8822

Évek óta
kipróbált és legjobbnak elismert moyirtó keverék a Radikal. Egy doboz 40, 60 fillér és kor. 120, 1 kiló 8 korona Hánzu Nestor drogeria és illatszerezületében, Arad. 8711

Melaott.
A legártalmatlanabb arcserpítő és finomító. László, fényes, zseiros, atkás (mitesseres) arcot naponta ahányszor szükséges, gyapotszövetű folyadékkal megtöröljük. Az arc rögtön csodás szép lesz, mintha valami mesés lehelet finomsága harmattal volna bevonva. Az atkák pár nap alatt elmúlnak. Ara 1 korona. Dr. Földes és Hohn piperezszappan és vegyszertár gyára Aradon. Tűz mellett ne használjuk. 12

Tyukaszem
és minden bőrkeményedés ellen biztosan ható szar Hohns gyógyszer tyukaszem tapassa. A legmegrögzöttebb tyukaszem a tapasz párnap használata után leválk, a gyöttrő fájdalom azonnal megszűnik. Ara 50 fillér, Hohns gyógyszerár, Földes gyógyszerár Arad.

451-1916. g. sz.
Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az eddig Wisternitz Jenő által bérelt s a színház épületben levő egy 3 szobás lakásnak 1200 korona évi bér és 50 korona viadój mellett, továbbá egy 4 szobás lakásnak 1800 kor. évi bér és 100 kor. viadój mellett 1916. évi november 1-től való bérbeadása iránt f. évi július hó 24-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 5%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban. Az árverésen csak írásbeli ajánlatokkal lehet résztvenni.

Az írásbeli ajánlatok bezártan, az árverés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénznek a városi pénztárnál történt befizetését igazoló nyugta mellékelve van, s ha ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnái az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1916. évi július hó 10-én tartott üléséből.

A gazdasági székek.

Szesz-

pálinka, szilva, törköly és rumot jutányos árakért közvetít

Schwarz Pál
Arad, postafiók 15. 8764

125 koronáért

egy finom öltönyt vagy felöltőt mérték után készít

Hauptfogel Ferenc
férfi szabó mester
Kazinczy-utca 5. szám. 8837

Gépolajok,
Gépfaggyú,

Kocsikenőcs,
Kőolaj,

Szappan,
Gyertya,

Gyufa,
Szóda,

Keményítő,
Raffia

állandó nagy raktár.
Hubert József
Arad, Szabadság-tér.
Telefon 262. sz. 8823

Orosz tűzifa

Ülszámra és waggontételekben **kapható**
Cukor László

fakereskedésében Arad, Nagyvárad-ut II. (üzletvezetőség: pl. szomben) Telefon 3-13. 8799

Orosz kávé

Hamburgi pörkölt darált kávé jöminőségű, keverék kilója **K. 7.50.**

Flumel Beck-féle családi pörkölt darált kávé elsőrendű keverék, kitűnő zamatú kilója **K. 8.50.**

1/2, 1, 2 és 5 kilós piombált dobozokban, 5 kilós postacsomagban **bérmentve.**

Beck Testvérek-féle valódi katángból készült pörkölt kávé 1/8-1/4 ládikákban, kapható:

Beck Testvérek
Arad.

Export-import. : Iroda: Teleky-utca 15. szám. : Raktár: Teleky-utca (saját ház.) 8874

„Matteine“

poloska és moyirtó vállalat
Arad, Boros Beni-tér 1. szám.
Telefon 10-45.

(Tulajdonos: Fischez)

Elvállal teljes bérházak, szállodák, intézetek, nagyobb magánlakások féreg elleni biztosítását csekély évi bérért. — Poloskák és ezek petéinek végleges kiirtását egy évi jótállás mellett. A tisztítandó szobákból sem a butorzat, sem semmi más nem távolítottatik el s így az irtási munkákat a háztartásban semmi kárt, vagy zavart nem okoz! 2811

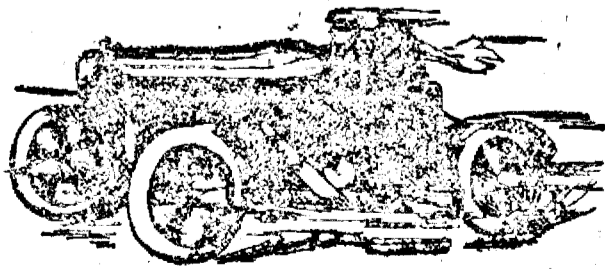
5980-1916. pm.
Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál a f. évi augusztus havi rendes közgyűlésen választás útján betöltendő és a városi szabályzat X. fizetési osztály III. fokozatába sorozott rendőrségi iktatói állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtkák, hogy az 1888. évi I. t. c. 19. §-ának második bekezdésében előirt képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt, valamint a város szolgáltatában nem állók egészségi állapotukat igazoló hatósági orvosi bizonyítvánnyal felszerelt kérelmeiket hivatalomhoz f. évi augusztus 1-ig bezárólag nyújtsák be. Arad, 1916. július 19-én.

Varjassy, polgármester.

Automobilok

minden típus és gyártmányu, luxus és táher

eladók
Ifj. Asbóth Gyula
Arad, Zrínyi-utca 4/c.
Interurban telefonszám 10-85.

